

TORSDAG 4 FEBRUARI. NR 5/2016

En vecka av
grädde och
aska

Sidan 15-17

Nya visioner
för stiftens
målas upp

Sidan 4

Meänkieli
tar plats
i kyrkan

Sidan 5

Radikal

Sidan 10

► **DENNA VECKA:** GEMENSAMT ANSVAR-BILAGA OCH FONTANA MEDIAS REABILAGA

Fotfolket redo att jobba för sitt stift

Kandidaterna i stiftsfullmäktigevalen berättar vad de vill göra för kyrkan.

Sidan 8

**Andligt
flerspråkig**

Sidan 20

**Frivilliga söker uppdrag
i de anställdas kyrka**

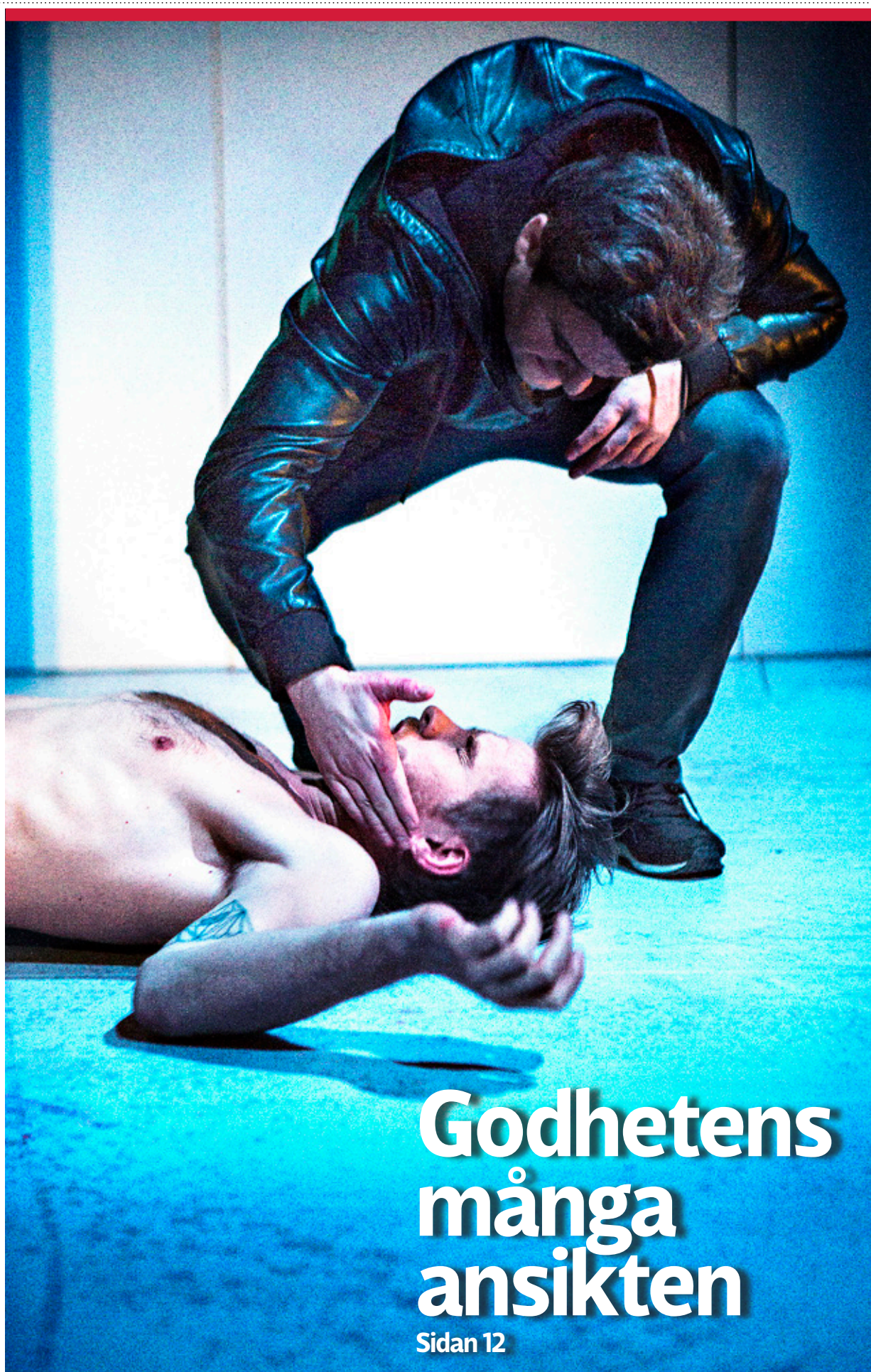
Sidan 5

**Så blir
kyrkan
en familj**

Sidan 6

**Inga
papper,
ingen vård**

Sidan 2

**Godhetens
många
ansikten**

Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Rädslans knoge greppade korset

KP ENHETEN RÄMMAR. Plötsligt tycks det Finland, som kändes tryggt, helt och enigt, spricka i små åsiktsbitar. Katalysatorn framför andra är flyktingarna som i höstas fick upp ögonen för det kalla och ogästvänliga landet i norr.

På några månader har vi sett förvåningen över att någon verkligen vill komma hit förbytats i oro, rädsla och fientlighet. Skeendet har skrapat fram en klyfta mellan folk och folk. Mellan ursprungsfinländare och ursprungsfinländare, mellan ursprungsfinländare och de nyanlända.

Det är dags att inse att just den klyftan redan nu utgör ett betydligt större hot mot oss som bor här än vad de anlända flyktingarna i sig kan förorsaka.

Den måste tas på allvar – tas itu med på allvar. Det finns allt för många människor i Finland som börjar bli rädda. Rädsla och oro är inte rasism. Det slog prästen Håkan Sandvik fast på ett flyktingseminarium häromveckan. Han har jobbat ett par decennier med invandrarfrågor och ser sig som en brobyggare mellan kulturer han känner och älskar.

Nej, rädsla är inte rasism. Oroliga frågor är inte rasism. Men rasismen tar lätt och villigt lyra när det gäller rädslor och obesvarade frågor. Därför gäller det att också möta rädslan utan att själv bli rädd. Bara så kan pendeln möjligen svänga. Det finns en stor risk att rädslan som riskfaktor har underskattats kraftigt och fatalt hos oss. Det finns dessutom en ännu större risk att det inte riktigt är någon som tar i frågan. Vems är uppdraget? Även om president Sauli Niinistö har manat till lugn ett par gånger, så har den trygga rösten onekligen mest konsekvent tillhört ärkebiskop Kari Mäkinen.

DÖM INTE de rädda. Det här är viktigt. De rädda är ännu inte rasister. Samtidigt måste tydligheten vara minst lika obevlig. Det är viktigt att kyrkan säger ifrån när rörelser som Rajat kiinni (Stäng gränserna) marscherar för sin sak med korset som frontsymbol. Korset ska inte missbrukas, det är inte en stridssymbol mot det påstått onda, det är inte och får inte bli signalen för utdrivning av det skrämmande och främmande.

Korset är det ultimata segertecknet över rädslans värde.

Men fortsättningsvis gäller det att se bakom handlingen. Vad får människor att klänga sig fast vid det som uppfattas som det stabila och statiska i tillvaron och besviket uppmåna kyrkan att återvända till vinterkrigets credo "hem, tro, fosterland".

DET HANDLAR i grund och botten om att våga tala om värderingar. De man vill ska präglade vårt gemensamma samhälle och de man inte vill att ska göra det. Irakisk-kurdiska Sara Mohammad uppmånade nyligen i en intervju i Hufvudstadsbladet alla att tala värderingar, så fort människor kommer till det nya landet. Välkomnande, men tydligt, och så att varken rasism eller osunda islamistiska krav smyger sig in därför att diskussionen inte är rakryggad och öppen.

"Korset är det ultimata segertecknet över rädslans värde."

PROFILEN: TOMAS LUNDQVIST

"Det är ofattbart att vi väljer vilka människor vi vårdar."

"Det är vår plikt att ge vård"

I Finland finns en stor grupp människor som inte har rätt till någon hälsovård. Läkaren Tomas Lundqvist erbjuder på sin fritid papperslösa vård vid kliniken Global Clinic i Helsingfors.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

– De är människor som behöver hjälp och som vi kan hjälpa.

Det är läkaren **Tomas Lundqvist**s svar på frågan varför han en kväll i månaden erbjuder papperslösa hälsovård i stället för att åka hem till sin familj efter jobbet.

De papperslösa i Finland är en brokig grupp. En del har inte tillstånd att vistas i landet. Andra, till exempel EU-medlemmar från Östeuropa, är här lagligt men har inte tillgång till hälsovård då Fpa inte ersätter deras vård eftersom de inte är sjukförsäkrade i sitt hemland.

– De har i och för sig rätt till vård vid akuta och allvarliga sjukdomsfall, men måste betala för denna vård enligt de verkliga kostnaderna, alltså tre- fyra eller till och med femsiffriga siffror.

Räkningarna förblir oftast obetalda. Lundqvist säger att problemet också är att det är svårt att definiera akut sjukvård.

– Så även om lagen kräver det har de papperslösa inte alltid tillgång till någon vård. Det här är en konkret människorättsfråga.

Han var med redan för snart fem år sedan när Global Clinic slog upp dörarna i Helsingfors. Sedan dess har kliniken öppnat i Uleåborg och Åbo. Nyligen fick också Tammerfors en egen klinik för papperslösa.

– Papperslösa i Finland är en utsatt grupp på många sätt och behoven är stora, säger Lundqvist.

De personer som söker sig till kliniken lider av alla möjliga krämpor och påminner långt om dem som söker sig till vanliga hälsostationer.

– En del har luftvägsinfektioner, andra muskelsmärta. I januari kom två personer som sov utomhus i minus tjugo grader med svåra köldskador. En del är i så dåligt skick att vi måste skicka dem direkt till akuten.

Knappa resurser

På kliniken, som är öppen en kväll i veckan, turas de frivilliga om. Både läkare, sjukskötare, hälsovårdare, barnmorskor, psykologer och tolkar finns till hands.

– Men vi kan tyvärr göra ganska lite. Vi får donationer men har inte tillräckligt med resurser. Vi har till exempel inte tillgång till röntgen och det är invecklat att ens få fram labbresultat.

Tröskeln att söka vård är dessutom hög bland de papperslösa. Många är rädda för att myndigheterna ska få upp ögonen för dem. För att skydda patienterna uppger inte Global Clinic på vilken adress de verkar.

– Våra patienter hittar nog hit ändå. Vi har telefonnummer på vår webbsida och dessutom sprids information om vår verksamhet effektivt via djungeltelegraf.

Vad gäller läkarnas tystnadplikt är Lundqvist bestämd.

– Vi läkare har ingen som helst or-

TOMAS LUNDQVIST är missnöjd med regeringens beslut att inte göra något åt att det finns en grupp människor i Finland som inte har rätt till någon hälsovård.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Frank A. Unger

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

TOMAS LUNDQVIST

BOR I HELSINGFORS. **JOBBAR** SOM LÄKARE I NORDSJÖ. **SPECIALISERAR** SIG PÅ ALLMÄNNEMEDICIN.

JOBBAR FRIVILLIGT SOM LÄKARE FÖR PAPPERSLÖSA EN KVÄLL I MÅNADEN.

GIFT, HAR EN SON PÅ FYRA MÅNADER.

TYCKER OM ATT SPELA FOTBOLL.

sak att förmedla några uppgifter om våra patienter vidare till myndigheterna. Vi kan inte förbigå tystnadsplikten när det passar oss själva.

Läkarförbundet har också varit tydligt med att papperslösas hälsa borde skötas bättre i Finland.

– Det handlar om internationella människoravtal. Vi får inte diskriminera någon på basis av varför de befinner sig i landet.

Han säger att få läkare motsätter sig vård av papperslösa.

– Men en del kritiker befävar att fler papperslösa söker sig till Finland om vi erbjuder dem god vård. Men det tycker jag är ett absurt argument. Med de erfarenheter jag har från arbetet på kliniken ser jag att de här människorna söker sig till Finland av helt andra orsaker.

Han hänvisar till undersökningar som gjorts i Sverige, där papperslösa under de senaste åren fått aningen bättre kommunal vård.

– Det har inte kunnat påvisas att det ökat mängden papperslösa i Sverige.

Oviljan att hjälpa förbryllar

I början av förra året behandlade riksdagen ett lagförslag som hade kunnat förbättra de papperslösas situation.

– Men behandlingen förhalades avsevärt, vilket riksdagsman **Kari Rajamäki** till och med stoltserade över. Propositionen hann förfalla eftersom den inte hann behandlas innan en ny riksdag valdes. Och den nuvarande regeringen har meddelat att de vidkänner att det här är ett problem men att de inte tänker åtgärda det.

Han är mycket kritisk till läget.

– Jag förstår inte att vi kan godkänna situationen. Men det speglar den främlingsfientliga attityd som vi ser i Fin-

land just nu, också i politiken. Utgående från en läkares yrkesetik anser jag att det är ofattbart att vi väljer vilka människor vi vårdar.

Han är noga med att betona att Global Clinics arbete inte på något sätt ersätter en mera hållbar lösning.

– Det är inte så att det inte behövs någon vård för papperslösa för att Global Clinic finns. Vårt mål är att göra oss själva onödiga, att hjälpa människor konkret men också göra problemet synligt. Men våra resurser är knappa.

I Helsingfors är situationen för de papperslösa ändå aningen bättre än i övriga delar av landet. Gravida och personer under 18 år har nämligen rätt till hälsovård vid de kommunala hälsovårdsstationerna och sjukhusen. En liknande bestämmelse har precis godkänts i Åbo.

– Men alla som jobbar på stationerna vet inte hur de ska hantera de papperslösa, så många av dem blir utan vård ändå. En av våra frivilliga barnmorskor har varit väldigt aktiv på den fronten och ringt runt till rådgivningar och bokat tider till gravida. Vi får fungera som deras advokater.

Och kostnaderna då, blir det dyrt för kommunerna att erbjuda vård?

– Jag tror att det blir dyrare att inte erbjuda förebyggande hälsovård. Risken är stor att problem som hade kunnat åtgärdas preventivt blir akuta. Det kostar mera.

Tomas Lundqvist är också aningen kritisk till hur den jämställda vården förverkligas bland finländska medborgare.

– Den kunde fungera bättre. Det finns stora skillnader i hälsa och dödlighet i både olika socioekonomiska grupper och geografiskt.

Kaj Granlund säljer Katrina till Sverige

KATRINA. Kyrkoherden i Esse, **Kaj Granlund** är delvis tjänstledig i vår för att utveckla och sälja resurshanteringsprogrammet *Katrina* till Sverige.

– Jag har tidigare gjort insatser för företaget M&V Software och nu blev jag kontaktad för att hjälpa dem lansera Katrina i Sverige, säger Granlund.

Företaget är stationerat i

Jyväskylä och Raumo men Granlund jobbar hemifrån. – Det blir ändå en hel del resande, säger Granlund. Både i Finland och till Sverige.

I Sverige använder församlingarna i huvudsak resurshanteringsprogram från tre olika leverantörer. Nätverken är uppbyggda på ett annat sätt än i Finland och för Granlund gäller det nu att anpassa Katrina till den

svenska miljön. Men samtidigt gör han också uppdateringar som kommer församlingarna i Borgå stift till godo.

– Det är ett intressant projekt, säger han. Det är också intressant att få den här utmaningen som 60-åring.

Enligt planerna ger Granlund stafettpippen vidare åt försäljare i sommar.

Glesbygdskyrkor fick stöd

KYRKOSKATT. Kyrkostyrelsen har jämnat ut församlingarnas skatteintäkter. De församlingar vars skatteintäkter är låga i jämförelse med medlemsantalet beviljades komplettering.

I Borgå stift fick Kimitoöns församling 21 295 euro i stöd. Den största komplette-

ringssumman gick till Pudasjärven seurakunta som fick 230 365 euro. Sammanlagt 1 211 603 euro delades ut.

KIMITO KYRKA. FOTO: ARKIV / MIRA STRANDBERG

Rättelse

FÖRTJÄNSTECKEN. Prosten **Carita Jansson** har beviljats riddartecknet av Finlands Vita Ros orden, inte Lejon orden som vi felaktigt skrev i föregående nummer. Redaktionen beklagar misstaget.

BORGÅ STIFT består. I alla de tre framtidsmodeller för stiftet som målas upp av Biskop Luomas arbetsgrupp finns det svenskspråkiga Borgå stift som en egen enhet. FOTO: ARKIV/NINA ÖSTERHOLM

Förslag: tre stift i framtiden

FRAMTID. Fler stift, färre stift eller rent av bara tre stift? En arbetsgrupp presenterade förra veckan den rapport de jobbat med i två år.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Det var biskopsmötet som för två år sedan tillsatte arbetsgruppen som nu slutfört sitt uppdrag under ledning av biskop **Tapio Luoma**.

Stina Lindgård, kyrkoherde i Liljendal och Lappträsk församlingar och medlem av gruppen, berättar att uppdraget varit att se över vilka förändringar som kan bli aktuella för stiftet och domkapitlet i framtiden.

– Vi har också försökt belysa på vilket sätt domkapitlet under årens lopp har förnyats för att motsvara förändrade behov. Det är okej att förändras och det är okej att domkapitel och stift förändras, konstaterar hon.

I rapporten presenteras tre möjliga modeller. Den första: fler stift och biskopar än tidigare. Den andra: färre stift än tidigare. Den tredje: bara tre stift,

ett i norr, ett i söder och ett svenskspråkigt stift.

– Ur teologisk synvinkel och för att kunna tjäna församlingsmedlemmarna anser vi att det bästa vore fler stift. Den lösningen skulle innebära att de nuvarande samfälligheterna upplöses, vilket gör att modellen kunde tänkas vara ekonomiskt gångbar.

I alla tre modeller bevaras det svenskspråkiga stiftet.

– Det har helt enkelt att göra med att vi är en minoritet, att det ser så annorlunda ut i Borgå stift också rent kulturellt. Vi har vissa särbehov, och det är bäst att de svenskspråkiga också i framtiden har sitt eget stift, säger Lindgård.

Biskop **Björn Vikström** har tagit del av arbetsgruppens rapport.

– Det är glädjande att märka att det också på finskspråkigt håll uppenbarligen finns en bred förståelse för att det behövs ett svenskt stift.

Han kommenterar också de olika modellerna för stiftet i framtiden.

– Många uppfattade att det inte är realistiskt att vi ökar antalet stift med till och med det dubbla.

Han är också tveksam till att bara tre stift kunde vara en gångbar väg framåt.

– Då är tanken att man monterar ner kyrkostyrelsen och flyttar ut dess verksamhet i de tre stiftet. Men jag har svårt att tro att det är en vettig modell.

Diskussionsöppningar

Biskopsmötet antecknade förra veckan rapporten för kännedom och fattade beslut om vilka av de punkter i rapporten som skickas vidare med uppmaning om att de ska förverkligas. Gällande stiftets antal i framtiden tas inga beslut nu. Björn Vikström anser att modellerna i stället ska ses som diskussionsöppningar.

– Det är skäl att vänta och se vad kyrkomötets framtidskommitté har att presentera först.

I maj 2015 tillsatte kyrkomötets framtidsutskott nämligen en kommitté som ska ge förslag till revidering av kyrkans organisation. Tanken är att förslaget ska vara klart i november 2016. Björn Vikström är en av dem som undertecknade det ursprungliga initiativet.

Varför finns det flera arbetsgrupper inom kyrkan som samtidigt grannar på framtiden?

– För två år sedan, när biskopsmötet

tillsatte sin arbetsgrupp, hade initiativet till revidering av kyrkans organisation ännu inte tagits upp i kyrkomötet. Biskopsmötet har på sitt bord att fundera på stiftet och i den situationen upplevde vi att stiftet och domkapitlet hamnat i skymundan för andra reformer, säger Vikström.

Han säger att det inträffat en viss inflation på den här typen av dokument.

– Att komma med nya strategier får inte vara ett självändamål och det är säkert bra att efterlysa ett fokus inom kyrkans framtidsstrategier.

Han anser ändå att arbetsgruppens rapport är betydelsefull.

– Det är viktigt att arbetet gjorts. När det gäller finjustering av den nuvarande verksamheten har arbetsgruppen lagt fram många goda förslag.

Dessa finjusteringar består av drygt tio punkter med förändringsförslag, allt från hur domkapitlet kan specialisera sig till frågor om kontraktsprostanas roll.

I protokollet från biskopsmötets senaste möte finns besluten på detaljnivå. Du hittar protokollet på sajten sacrista.evl.fi.

Det har inträffat en viss inflation på den här typen av dokument.

Björn Vikström

UNDERSTÖD LAPPLAND

Kyrkan satsar på turisterna

Kyrkostyrelsen ger 165 000 euro till det andliga arbete som utförs bland turister i Lappland. Med budgetmedel ur kyrkans centralfond täcker man förutom kostnader för församlingarnas och organisationernas

turistarbete i Lappland också kostnader för den turistpräst i västra Lappland. Dessutom fördelade kyrkostyrelsen intäkter från kollekter för fjällkapell- och vägkyrko- verksamheten, sammanlagt 60 000 euro, mellan organisationer och församlingar i Lappland som deltar i fjällkapellverksamheten.

STATISTIK MEDLEMSKAP

Kyrkogårdar viktig orsak

Kyrkans arbete för utsatta människor är, liksom skötseln av begravningsplatserna, de viktigaste orsakerna till att finländarna hör till kyrkan. Det anser 85 procent av kyrkans medlemmar.

Kyrkans verksamhet för barn och unga är viktig för 80 procent av medlemmarna. Stödet till de utsatta, det vill säga äldre och personer med funktionsnedsättningar, fattiga och marginaliserade samt människor i tredje världen har blivit lite viktigare jämfört med för fyra år sedan.

Av de kyrkliga förrättningar är jordfästningar fortfarande viktiga medan dop, fadderskap och kyrkbröllop har förlorat lite i betydelse framför allt bland män.

Trons och de kristna värderingarnas betydelse betonas av medlemmar över 50 år, likaså möjligheten att delta i gudstjänsten.

Uppdrag: rädda ett språk

MINORITET. Meänkieli upplever en renässans inom Svenska kyrkan – som bäst sitter en grupp och arbetar på en bibelöversättning. Men den kommer i grevens tid.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Ritvaelsa Seppälä är stiftsadjunkt för sverigefinskt och meänkielispråkigt arbete i Luleå stift i Sverige. Hon är också medlem i en grupp som tidigare översatt psalmer till meänkieli och som har kompetens att arbeta med en bibelöversättning.

En stor del av kyrkohandboken är sedan tidigare översatt till meänkieli, men en officiell bibelöversättning har inte funnits.

– Det finns en översättning av de fyra evangelierna som gjorts av präster och författaren Bengt Pohjanen, men den översättningen är gjord för ett tag sedan och måste revideras. Den har till exempel inga versnummer.

Seppälä och hennes arbetsgrupp jobbar nu med att

RITVAELSA SEPPÄLÄ jobbar med Bibeln på meänkieli. FOTO: KIRSI VANTTAJA

MEÄNKIELI

• **Meänkieli kallades** tidigare tornedalsfinska. Namnbytet signalerar att språket inte är en finsk dialekt utan ett eget språk. Språket talas framför allt i norra Sverige, i Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå. Man vet inte med säkerhet hur många som talar språket, men man tror att det rör sig om omkring 40 000 personer. Meänkieli är i dag ett hotat språk. Den första ordboken och den första grammatikboken kom först på 1990-talet. Då uppstod en rörelse för att bevara meänkieli levande och utveckla språket. År 2000 bestämde riksdagen att meänkieli är ett av Sveriges fem nationella minoritetsspråk. Arbetet för att stärka språket fortsätter på olika sätt, också inom Svenska kyrkan.

(Källa: Institutet för språk och folkminnen)

gå igenom Pohjanens översättning, jämföra den med grundtexten, med Bibel 2000 och den finska bibelöversättningen. På våren ska Bibel-sällskapet och Svenska kyrkan ta ställning till hur projektet ska fortskrida.

– Själva arbetet med översättningen kommer troligen att ske i Luleå stift. Det är ju här vi har de människor som är duktiga på språket både i skrift och grammatik. Men de är äldre och vi kan inte räkna med att ha dem för alltid.

Det finns ett glapp i kunskaperna i meänkieli i norra Sverige. Det finns en äldre generation som kan språket, men deras barn fick aldrig lära sig.

– Nu har vi vaknat, men det går trögt och långsamt. Vi saknar både lärare och läroböcker.

Tror du att språket går att rädda?
– Jag vill tro det. Språk dör ju hela tiden i vår värld, men det är så mycket annat som dör med det om ett språk försvinner.

Hon påminner om att meänkieli alltid talats i norr, och prästerna som kommit dit har lärt sig folkets språk.

– Men eftersom meänkieli inte har erkänts som ett språk har det inte talats i kyrkan. Nu när man har insett att det är värdefullt och ska bevaras har det blivit aktuellt för kyrkan att tänka på det.

Hon kan inte påstå att språket är livskraftigt.

– Vanans makt är stor. Men när vi översatt psalmer till meänkieli blev folk så glada. En av dem sa: Jag har ju kunnat den här psalmen utantill på svenska och sjungit den i hela mitt liv. Men först nu förstår jag vad den verkligen betyder.

Frivilliga måste rekryteras aktivt

FRIVILLIGHET. Folkkyrkan står och faller på lekmanengagemanget, säger Björn Wallén, som lett en undersökning om hur församlingarna använder frivilliga i sitt arbete.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Undersökningen "Frivilliga i församlingen" skickades ut till 56 församlingar i Borgå stift. 27 församlingar, knappt hälften, svarade.

Resultatet visade att de uppdrag som lockar flest frivilliga är körverksamhet, kyrkvårdsuppdrag, hjälpe- och stödperson.

Björn Wallén, direktor för Stiftsgården Lärkkulla, säger att undersökningen inte bjöd på några större överraskningar.

– Men den bekräftade min fingertoppskänsla av att församlingarna har svårt med rekryteringen. Å andra sidan varierar det stort från församling till församling: en del har svårt att hitta frivilliga, andra har lyckats bra.

Han hoppas att församlingarna ska lära sig av andras försök, misstag och framgångar.

– Känner man till exempel i Kronoby till Matteus arbete med unga vuxna i församlingen?

Han påpekar att en stor del av frivilligarbetet sker i det fördolda.

– Till exempel väntjänsten är ett sådant område. Och där fungerar ofta rekryteringen av frivilliga bra. **Saknade du någon särskild verksamhet i svaren från församlingarna?**

– Det som förvånade mig var att det fanns så lite rapporter om flyktingarbete. Vi vet ju att många församlingar gör mycket på det området och frågan har diskuterats livligt under hösten.

Vad gäller frivilligengagemanget inom församlingens andakts- och gudstjänstliv tror Wallén att det finns en hel del att göra.

– Gudstjänstgrupper har visat sig vara ett fungeran-

KÖRVERKSAMHETEN ENGAGERAR flest frivilliga i församlingens arbete, visar undersökningen "Frivilliga i församlingen". FOTO: ARKIV/MAY WIKSTRÖM

de koncept, men man kunde göra mycket mer. Varför kunde inte frivilliga till exempel hålla andakter? Aktiva frivilliga i dag – till exempel sådana som nyss gått i pension – vill inte bara koka kaffe eller dela ut psalmböcker. Men det gäller att tänka efter vem man ber att ställa upp – och att göra det aktivt.

Han tror att vi kommer att se att lekmän bär ett allt större

ansvar i framtiden.

– Det är ju bara en kort tid vi levt i denna de anställdas kyrka. Att arbeta mycket med lekmän gör inte nödvändigtvis arbetet lättare och smidigare, men nog mer levande.

Undersökningen om frivillighet initierades av LekMannaAkademin, ett nätverk för samarbete inom Borgå stift, med stiftsgården Lärkkulla som drivande kraft.

– Vi samlar som bäst en resursbank med material som är öppet för alla och som vi hoppas församlingar ska använda sig av när de funderar på nya sätt att engagera frivilliga.

Varför kunde inte frivilliga till exempel hålla andakter?

Björn Wallén

AKTUELLT FRIVILLIGARBETE

• **Esbo svenska församling** startar i samarbete med LekMannaAkademin en Väncoach-utbildning, som ger färdigheter att arbeta med frivilliga bl.a. i församlingens väntjänst och flyktingarbete. Utbildningen startar med ett kick-off-seminarium i Olars kyrka lördagen den 6 februari.

• **Intresserad?** Anmälan till Bea Karlemo, 040-5130828 eller Synnöve Heikkinen 040-5471856.

UNIKT PÅVEBESÖK

Franciskus kommer till reformationsjubileum

Vatikanen annonserade i månadsskiftet att påven reser till Lund i oktober. Han deltar i firandet av märkes-

FOTO: ARKIV/JOHN MINDALA

året för reformationen. Besöket har ett starkt symbolvärde och kan ses som frukten av en femtioårig dialog mellan ka-

tolska kyrkan och Luther-ska världsförbundet, som grundades just i Lund år 1947.

Under böneveckan för kristen enhet bad Franciskus offentligt om förlåtelse för att katoliker gentemot andra kristna har betett sig på ett sätt som står i strid mot evangeliet.

SVERIGE DÖDSHJÄLP

Biskop i debatt för dödshjälp

Tuulikki Koivunen Bylund, emeritusbiskop i Svenska kyrkan, är en av fyra författare som skrivit under en debattartikel om dödshjälp i Dagens Nyheter. I artikeln undrar författarna varför Sverige inte legaliserat

FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

dödshjälp trots att många andra länder gjort det. De menar att frågan kommer att bli ännu mer brännande eftersom befolkningen åldras och lever längre, och den palliativa vården inte förmår ge alla en värdig död.

Nu vill de att politiker-na ska tillsätta en utredning i frågan.

FÖR RICH och Louise Grant betyder inte "familj" bara de två och deras barn, utan också de vänner som utgör parets kristna gemenskap.

Som ett hem med öppen dörr

GEMENSKAP. Rich och Louise Grant tror att en god gemenskap skapar växande kyrkor. – Vår erfarenhet av kyrkan är faktiskt att den växer, och att det är det vi ska förvänta oss som kristna.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Rich Grant är präst i den anglikanska kyrkan i England, hans fru **Louise** är sjuksköterska och kommer ursprungligen från Danmark. Hon åkte till Sheffield i början av 2000-talet för att delta i ett ettårigt lärjungaprogram – och stannade.

Rich jobbar i dag heltid och Louise deltid i församlingen St Thomas Crookes. De ansvarar bland annat för utbildningen av unga vuxna. I praktiken handlar det om att stöda unga vuxna som i sin tur kan stöda andra unga vuxna och bilda gemenskaper av tro och vänskap.

– I vår kyrka kommer cirka 170 unga vuxna till gudstjänsten varje söndag. Vi handleder gruppledarna och de handleder i sin tur de mindre grupperna. Orsaken till att vi gör så här är att det är lätt att tappa bort sig i kyrkan. Vi vill bygga en gemenskap, men det är också ett sätt att göra människor till lärjungar. Tanken är att man är lärjunge också om vardagarna, inte bara till helgen. Du kan gå i kyrkan varje söndag och ändå märka att du inte kommer så mycket närmare Jesus.

Gemenskaperna kan också idka mission.

– Vi lever i en kultur där majoriteten av människorna inte är kristna. Två-tre

procent går i kyrkan om söndagarna, och bland unga är siffrorna ännu lägre. Vi vill skapa rum där man får upptäcka vad kristen tro och ett kristet liv handlar om, säger Rich.

Louise påpekar att de människor som hittar en kristen gemenskap i sin tur kan nå ut till sina grannar, sin familj och sina vänner.

– Vi talar mycket om hur du kan tala om Jesus inför dina vänner och de la din tro.

De förlorade sönerna

Deras tanke är att det bästa sättet att nå ut till människor är att bjuda in dem till en kärleksfull gemenskap.

– När vi bjuder in människor till en gemenskap där det inte finns någon press på att vara någon annan är du är skapar det en otroligt frihet. Du kan känna dig älskad precis som du är. Det är så vi gör folk till lärjungar, säger Louise.

I arbetet med unga vuxna handlar det också om att möta människor som är mitt inne i en stressig livsperiod. Vad ska de göra? Vem ska de bli? Ska de hitta någon att dela livet med?

– Det är många frågor som handlar om identitet. Visst kan sådana frågor vara aktuella också senare i livet, men de är särskilt aktuella för unga vuxna, säger Rich.

Frågor som paret ofta möter – och som också var aktuella när de föreläste vid Disciple-konferensen i Helsingfors förra veckan – handlar om sex och relationer.

– I kyrkan har vi ofta varit jättestrikt när det gäller till exempel sprit och sex. Vad människor har hört är: gör inte så och gör inte så, säger Rich.

Han jämför med de två bröderna i

berättelsen om den förlorade sonen.

– Den yngre sonen gör allt fel, för han har inte ett förhållande till sin far. Många människor lämnar tron på samma sätt, för att de inte fattar hurdan Gud är. Men den äldre sonen, som gör allting rätt, ser ändå sig själv som en slav och känner inte Guds innersta. När vi tänker på sex och relationer måste vi tänka på hurdan vår identitet är. Då kan vi se på begränsningar på ett annat sätt. Vi ser att Gud vill ge oss det bästa i stället för anse att han är någon sorts tyrann.

Rich Grant säger att när han läser Paulus brev till församlingen i Korint slås han av hur Paulus påpekar att församlingen är helig.

– Det är nästan som om han skulle vilja säga att vissa saker ligger under de kristnas värdighet. Så när Gud säger att det inte är bra att se på porr eller ha sex med en massa olika människor så handlar det om att sex med främmande människor aldrig kan tillfredsställa de behov man har.

Öppna hemmet

De vill också bredda vår syn på ordet "relation".

– Det vi själva försöker göra är att inkorporera många singlar i vårt liv. Vi försöker skapa en familj av tro, och inte bara se på relationer som någonting som har att göra med sex, säger Rich.

– Vi försöker komma bort från tanken att om du inte är gift eller har ett förhållande så är det någonting som saknas i ditt liv. För det är inte sant. Du kan leva ett jättebra liv ändå. Vi har många singelvänner som är en del av vår familj, som ofta kommer hem till oss och äter med oss. Våra barn uppfostras till att vara en del av en större gemenskap, säger Louise.

Och hur bygger du upp en församling som är som en familj?

– Du har ett öppet liv, säger Rich.

– Folk får komma till oss när som helst, men det kan betyda att de måste hjälpa till med maten eller får stå och titta på medan jag stryker kläder. Min erfarenhet är att det nästan har blivit en del av lärjungaprocessen. För folk ser dig när du är ditt bästa och ditt sämsta jag. De får verkligen se hur ett liv med Jesus ser ut, säger Louise.

Rich Grant tror att vi gått vilse när vi börjat se den kristna tron som ett individuellt projekt.

– Det är givetvis viktigt att ha ett personligt andaktsliv, men du ska också komma ihåg att nästan alla de nytestamentliga breven är skrivna till en grupp troende människor, inte till individer. Vi läser Bibeln som om den skulle vara skriven just för oss, som individer, men oftast är den skriven för en gemenskap. Jag tror att vi behöver både ett eget andaktsliv och ett gemensamt för att det ska bli rätt.

Paret Grant, deras barn och deras närmaste vänner ska snart lämna Sheffield för att plantera en ny församling i Newcastle-Gateshead i nordöstra England. De tror nämligen på att kyrkan både kan och bör växa i stället för att krympa.

– Jag tror att orsaken till att kyrkor inte växer är att kyrkan inte känns verklig för folk. Den erbjuder ritualer, och det räcker inte. Jag tror att kyrkan kan växa, men det betyder att vi måste sluta göra det vi "alltid" har gjort och i stället börja svara på de frågor folk har och skapa gemenskaper där de kan trivas. Vi tror att det här systemet fungerar – även om alla säger till oss att det inte kommer att lyckas!

Stiftets egen röst måste själv ta ton

I KORSDRAGET. Stiftsfullmäktige kom till för att stärka lekmannadraget inom kyrkan. Men en del upplevde att det blev ett forum utan befogenheter. Nu hänger det på de nya invalda, är förre ordförandes kärnbudskap

TEXT: MAY WIKSTRÖM

Det första stiftsfullmäktige som sammalades i Borgå var något av en värvind.

Med nästintill burdus iver fattade 14 lekmannamedlemmar och 7 prästmedlemmar beslut i en anda som signalerade aktivitet och villighet att ta ansvar för stiftets gemensamma ärenden. Mötet förklarades offentligt, till skillnad från beredningen och personalen till den nya direktions som skulle ersätta den gamla stiftsrådsstyrelsen gick inte alls enligt domkapitlets beredning. De nya fullmäktigeledamöterna hade talat sig samman före mötet, och gav en tydlig signal om att de inte ville vara en gummistämpel.

"Stiftet fick en aktiv aktör", noterade Stig Kankkonen i Kyrkpressen 22/2004.

Nytt organ, kortfattat mandat

Det nya organet ersatte det gamla stiftsmötet, som i stort sett fungerat som en diskussionsklubb utan reella befogenheter. Kyrkolagen gav – och ger – stiftsfullmäktige uppgiften att stöda och främja kyrkans uppgift i stiftet och församlingen. Rent konkret handlar det om att årligen godkänna stiftets verksamhets- och ekonomiplan samt budget. Fullmäktige tar också del av och godkänner stiftets verksamhetsberättelse. Dessutom kan stiftsfullmäktige inrätta och dra in vissa tjänster vid domkapitlet.

Behandlingen av initiativ som kommer in till organet är en annan uppgift. Här får stiftets frågor en ventileringskanal.

Hur bra fungerar det i Borgå stift?

Frågan bollas vidare till lekmanaveteranen Lars-Runar Knuts, som valdes till ordförande för det första fullmäktige och svingade den i två perioder.

På de invaldas ansvar

– Jag är lite oroad över att engagemang-

et falnar hos de förtroendevalda och tycker att fullmäktige tyvärr går för halv maskin. Det bekymrar mig att de upplever att de inte har något att göra eller besluta om, för jag anser att det inte behöver vara så, säger han.

Lars-Runar Knuts ser stiftsfullmäktige som det organ där man kunde diskutera de stora linjerna i stiftet – och dess framtid. Visst kan han också se orsaker till frustrationen som bottnar i själva uppbygget.

Nedläggning en demokratifråga

Däremot reagerar han kraftigt mot tankarna i biskopsmötets arbetsgrupp om att slopa stiftsfullmäktige och ersätta det med två lekmän i domkapitlet och ett rådgivande organ bestående av kontraktsprostarna och prostervis utsedda lekmän. Biskoparna valde visserligen inte den linjen på sitt senaste möte, och också enligt Knuts vore ett sådant scenario inte alls bra.

– Jag tycker att det skulle leda till ett otroligt demokratiunderskott. Det finns en fördel i parallellismen mellan kyrkomötet och kyrkostyrelsen respektive stiftsfullmäktige och domkapitlet. Stiftsfullmäktige backades – och backas – upp av kyrkostyrelsen. Och det är klart att stiftsfullmäktiges insyn i domkapitlets verksamhet kan upplevas som att stiftsfullmäktige "blandar sig i" – så tror jag att det var i början.

Anser du att stiftet – domkapitlet – har tagit till sig stiftsfullmäktige som den resurs det kanske kunde vara?

– Kanske inte. Jag sörjer lite över sakenas tillstånd. Men jag skulle vilja uppmana de nya fullmäktige till ett fördomsfritt tänkande gällande församlings- och stiftsverksamhet. Vad finns det för nya vägar att komma ut med kristendomens budskap i vårt samhälle och i våra församlingar?

Stiftet fick en aktiv aktör

Stiftsfullmäktige ingen gummistämpel

Det var i huvudsak glada minner då stiftsfullmäktigeledamöterna gick från domkyrkan till sitt första sammanträde. Här är det Lemuel Lindgrén, Linda Lavast-Slotte, Bror Gammals och Lars-Runar Knuts som tagit sig genom den snåla porten. I bakgrunden skymtar Monica Aaltonen och Gustav Laxell.

Stig Kankkonen

Borgå stift har fått ett nytt, aktivt och redan nu sammansatt organ. Det framgick då stiftsfullmäktige i Borgå stift inleddes sin fyraårsperiod.

Den första frågan som stiftsfullmäktige tog ställning till på sitt sammantrede var frågan om mötet offentlighet. Ärendet behandlades under ordförandeskap av stiftsfullmäktiges älderspresident Bengt Boon, skolråd från Petalax.

Domkapitlets beredning av frågan utgick från tolkningen att kyrkolagen föreskriver att stiftsfullmäktiges möten skall vara offentliga. Stiftsfullmäktiges möten mötsatta i ett rum som inte är öppet för allmänheten.

ledamöternas fullmakter tagna, att stämningen varit granskades. mötet kunde inte pågå utan att stiftsfullmäktige skulle ha varit närvarande. Detta blev ett viktigt beslut för stiftets framtid.

Gåvorna vi glömmar sid 2

Kyrkpressen

Torsdag 22.5.2008 • nr 21 • Lösnummer 1,10 €

Nya stiftsfullmäktige sammanträdde i Borgå

Ärend i fokus sid 6

sid 14

sid 3

sid 13

sid 11

6 Nyheter

Inget höstmöte för stiftsfullmäktige

Det allmänna stiftsfullmäktige sammanträdde en gång till och det blev i februari 2012 i Borgå.

Det är fullt möjligt att sammankalla stiftsfullmäktige på mycket kort varsel vid behov.

Nytt stiftsfullmäktige 2012

Stiftsfullmäktiges uppgifter

TÄMJD TIGER? Stiftsfullmäktige i Borgå har till synes falnat, men det behöver inte vara så – trots att biskoparnas utredning förespråkade en nedläggning.

VEM STÄLLER UPP?

Kandidaterna till stiftsfullmäktige på nästa uppslag!

FÅR JAG RÖSTA?

- **JA**, om du är förtroendevald i församlingsrådet, kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige.
- **Då röstar** du som lekmän på en lekmannakandidat till kyrkomötet och stiftsfullmäktige.
- **JA**, om du är präst.
- **Då röstar** du som präst på en prästkandidat till kyrkomötet och stiftsfullmäktige.

VAR OCH HUR?

- **Valet förrättas** på särskilda valmöten församlingsvis tisdagen den 9 februari. De röstberättigade har kunnat förhandsrösta.
- **Vid valnämndens** sammanträde 10.2 räknas rösterna och vi får ett preliminärt resultat. Valnämnden fastställer valresultatet 15.2.
- **Kyrkans valgalleri** kandidatgalleri.evl.fi uppdateras så att där syns vem som valts in.

DE BESTÄMMER

- **Kyrkomötet** är kyrkans högsta beslutsfattande organ. Det beslutar i frågor som rör kyrkans lära och arbete, kyrkans lagstiftning, förvaltning och ekonomi.
- **Stiftsfullmäktige stöder** och främjar kyrkans uppgift i stiftet och i dess församlingar. I kyrkomötet sitter 96 ombud, 32 präster och 64 lekmän.
- **Stiftsfullmäktige** har 21 medlemmar av vilka 14 är lekmän och sju präster.

VAL. Vilket är uppdraget och vad vill du jobba för? Kandidaterna i valet till stiftsfullmäktige berättar om sina visioner för stiftet.

SAMMANSTÄLLT AV: **LIISA MENDELIN, SOFIA TORVALDS OCH NINA ÖSTERHOLM**
ILLUSTRATION: **WILFRED HILDONEN**

Prästmedlemmar till stiftsfullmäktige

LISTAN "Tillsammans för en medmänsklig och tjänande kyrka"

Berndt Berg: I stiftsfullmäktige vill jag lyssna till önskemål från församlingarna och hjälpa till med att föra initiativ vidare till kyrkomötet.

Mats Björklund: Kyrkomötet har i olika sammanhang betonat församlingen som kyrkans grund. Jag understöder denna tanke av hela mitt hjärta, men har med avsky konstaterat att nästan alla reformer i rikskyrkan syftar till att centralisera funktion efter funktion. Visserligen är tanken god, men vad blir kvar av och i den lokala församlingen? Det som förvånat mig är att kostnaderna för reformerna fördrar driften för små församlingar, pengar som tas bort från verksamheten. Jag tror att det kunde vara stiftsfullmäktiges uppgift att i reformerna som kommer slå vakt om språk och verksamhetsmöjligheterna för stiftets församlingar.

Mia Bäck: Jag vill gärna ta ansvar för vårt stift och vara med och arbeta för en diakonal, öppen, skapelsevänlig och Kristuscentrerad kyrka.

Catharina Englund: Jag tror att stiftsfullmäktige behövs som ett forum där lek-män och präster, domkapitel och församlingsaktiva från olika håll i vårt spridda stift möts. Alla ser på livet och kyrkan från olika utsiktspunkter och jag vill lyssna på andra och inspireras av andra för att vi tillsammans skall kunna leda stiftet in i framtiden.

Monica Heikel-Nyberg: Stiftsfullmäktige behövs eftersom det utgör stiftets språkrör i kyrkans demokrati. Utan stiftsfullmäktige förlorar stiftet sina påverkansmöjligheter.

Siv Jern: Enligt mig behövs stiftsfullmäktige för att vårt stift är så vitt rent geografiskt och våra församlingar lever i olika kontexter och med olika möjligheter. Stiftsfullmäktige är då den plats där olika frågor kan behandlas och tas upp med den bredden på "verkligheten" som församlingarna lever i.

Guy Kronqvist: Jag representerar en liten församling, och vill framhålla de problem och möjligheter som finns i sådana. Jag tror på reformer i små, genomtänkta och målmedvetna steg. Som kontraktsprost tycker jag att prosterierns organisation och roll borde tas till diskussion och ses över.

Jon Lindeman: För mig är de små församlingarnas verksamhetsvillkor viktiga. Det ska finnas en levande kyrka på landsbygden och i skärgården. Förutsättningarna för församlingsverksamhet är olika i olika delar av landet. En utveckling där kyrkan bygger upp många gemensamma centralstyrda system är skadlig för de små. Att sköta systemen kräver en kompetens som är svår att upprätthålla och nyttan av systemen visar sig aldrig när volymerna som ska hanteras är små.

Camilla Norkko: Vi lever i en föränderlig värld där gamla traditioner och en ny värld möts. Det här för med sig nya utmaningar. Jag är speciellt intresserad av frågor kring gudstjänstlivet och diakonin.

Markus Weckström: Jag vill jobba för att kyrkans organ satsar sin energi på vår huvuduppgift a) lyssna på vår Herre, b) lyssna på och samarbeta med varandra och c) komma ihåg att förutom att bjuda vila för dem som redan funnit "fram" är vår uppgift att hjälpa andra hitta hem.

Fred Wilén: Helt formellt handlar det ju om att se över domkapitlets ekonomier samtidigt som det finns en ypperlig chans att bygga broar mellan stiftet och dess förvaltning. Problemet med stiftsfullmäktige är att den inte egentligen har så mycket uppgifter och lätt upplevs som en gummistämpel. Min önskan är att kunna ge stiftsfullmäktige en större roll i vårt stift.

Alexandra Äng: Jag vill bidra med min kunskap och min erfarenhet av församlingsliv. Jag är relativt ny i ämbetet och hoppas därför kunna ge ett värdefullt perspektiv som ung församlingspräst. Jag vill arbeta för en medmänsklig och tjänande kyrka som finns där den behövs som mest.

På listan kandiderar också **Gunilla Teir**.

LISTAN "För tro och kyrka"

Stig-Olof Fernström: Själv vill jag arbeta för att Guds ord ska få vara kyrkans högsta auktoritet i alla frågor. Jag vill försöka stöda sådana som har blivit utfrysta, så att

MERA PÅ WEBBEN.

Detta är bara ett plock bland kandidaternas svar. Läs de fullständiga svaren på kyrkpressen.fi.

också s.k. gammaltroende ska få leva och verka i kyrkan. Alla goda krafter behövs!

Henrik Östman: Stiftsfullmäktige behövs för att stiftets beslut ska vara förankrade bland församlingarnas anställda och förtroendevalda. Jag hoppas att stiftsfullmäktige och alla förtroendeorgan verkar för att kyrkan ska våga vara kyrka och fokusera på sina livsnödvändiga kärnuppgifter: att fira gudstjänst, förkunna evangeliet om frälsaren Jesus Kristus i enlighet med Bibeln och kyrkans bekännelse, bedriva kristen fostran, mission och diakoni.

Robert Ojala: Jag vill verka för att evangeliet om Jesus Kristus ska ljuda klart och tydligt i den evangelisk-lutherska kyrkan både nu och i framtiden.

Jan Nygård: Jag vill arbeta för biblisk klassisk kristen tro på luthersk grund. Jag känner väl till, efter många års arbete i församlingarna, hur de fungerar, speciellt känner jag väl till förhållandena i Österbotten, men också i Nyland, efter att ha verkat som präst där i över åtta år.

Kjell Granström: Det är viktigt med ett organ som har en helhetsbild av stiftets verksamhet och det är också viktigt att man bevakar de kyrkliga intressena på bredden, i en kyrka med olika strömningar. Jag vill stöda allt gott arbete i vårt stift och samtidigt lyfta fram vikten av trohet till Bibel och bekännelse.

Albert Häggblom: Jag vill stå för den i Kyrkoordningen avlagda bekännelsen till Bibeln som Guds heliga ord. På alla nivåer i kyrkan behövs samarbete för att befärma utbredandet av evange-

liet om syndares Frälsare, Jesus Kristus, och kärleken till medmänniskan.

På listan kandiderar också **Tommi Tornberg**.

Lekmannamedlemmar till stiftsfullmäktige

LISTAN "För folkkyrkan"

Susanne Björkman: Jag jobbar gärna för den finlandssvenska samhörigheten på alla plan. Allas röster skall höras och stiftet är ju den sammanbindande länken som jobbar med människorna som de är. Alla olika men ändå lika.

Nina Björkman-Nystén: Jag vill att kyrkan ska nå flera. Många kyrkor är intressanta som byggnader, för sina konstskatter och för all den historia de har att berätta. Kyrkans roll som traditionsbärande och trygghetsfaktor är stor.

Magnus Engblom: Jag vill jobba för ett fortsatt öppet diskussionsklimat och för att våra församlingars särprägel och mångfald kan tas tillvara i beslutsfattandet på högre nivåerna.

Jona Granlund: Som läget ser ut idag med synen på svenskan behövs stiftsfullmäktige för att värna om stiftet som en enhet gentemot det finska som blir allt mer trängande. Vi måste våga tänka i nya banor och där tror jag att stiftsfullmäktige kan användas på ett annat sätt än de andra organ vi idag har, ifall vi är beredda att acceptera andra svar än "därför" på frågan varför saker skall vara på ett visst sätt. Jag vill jobba för ett nytänkande i stiftet. För-

Upp för stiftet

samlingen skall vara grunden som stiftet (och i förlängningen Kyrkostyrelsen) stöder, inte tvärtom.

Gunnel M Helander: Jag vill utifrån mina erfarenheter jobba för öppna samtal och förståelse inom stiftet, så att vi tillsammans strävar mot gemensamma mål. Vi behöver andlig fördjupning, frimodighet och ett uthålligt engagemang för människor i utsatta lägen.

Heidi Juslin-Sandin: Jag vill jobba för att vi på nytt ska lära oss att vara kyrka. För att vi ska vara en kyrka för alla, en kyrka där man vågar mötas trots olika teologiska synpunkter. I Borgå stift har vi inte råd med splittring – stiftet är mer än ett stift och dess kulturbärande uppgift är livsviktig, både för kyrkan men också för Svenskfinland i stort.

Janette Lagerroos: Stiftsfullmäktige behövs för att ge ramarna för arbetet i stiftet. Via ramarna styrs prioriteringarna som påverkar alla inom församlingarna. Stiftsfullmäktiges viktigaste uppgift är att verka för stiftets bästa. Det här låter torrt och tråkigt men är nog så viktigt för att hålla alla hjul rullande i stiftet. Genom en smidig administration underlättas arbetet på alla nivåer.

Martin Lindell: Personligen vill jag arbeta med visioner och strategier för Borgå stift och också med frågor kring ledarskap, ekonomi och gudstjänstförnyelse. Kyrkan skall vara öppen och mångsidig, alla från barn till pensionärer skall känna sig välkomna.

Ingolf Lindén: Jag hoppas att kvinnliga

ÅLAND PÅ WEBBEN. Det är sänjvoal på Åland, men den åländska lekmanna-kandidatens och suppleanternas svar finns på webben.

präster skall kunna jobba i alla församlingar utan specialarrangemang och att kyrkan kan ställa sig positiv till samkönade äktenskap när lagar och förordningar det medger.

Leif Lindgren: Jag vill vara med och ytterligare utveckla Borgå stift inför de utmaningar vi står inför med hjälp av de kunskaper och erfarenheter jag fått av flere tiotalsårs aktiv församlingsverksamhet på olika nivåer samt från arbetet inom "Kyrkans svenska central" där jag blivit bekant med många församlingar i olika delar av vårt avlånga Borgå stift.

Hedvig Långbacka: Jag känner varmt för frivilligverksamheten i församlingarna och för den diakonala dimensionen i kyrkans arbete och vill jobba för att båda sakerna skall gå framåt och ges de resurser som behövs.

Maximilian Mannola: En viktig fråga är inställningen till den nya äktenskapslagen. Kyrkan skall inte betrakta ett av samhället godkänt äktenskap som icke-äktenskap. Jag tänker jobba för initiativ till kyrkomötet, som kunde främja kyrklig vigsel av samkönade par och försvåra diskriminering av sexuella minoriteter.

Stig Nyberg: Jag vill arbeta för att stiftsfullmäktige skall gör goda och välgemotade beslut, och för att bevara Borgå svenska stift.

Erkki Päivärinta: Låg närvaro är inte tecken på stiftsfullmäktiges viktighet, utan säger snarare något om fullmäktiges attityd till sina förtroendeuppgifter. Stiftsfullmäktige är ett forum för diskussion mellan stiftet och för-

samlingar och det behövs för att utveckla verksamhet till medlemmarnas bästa och att föra vidare budskapet om Guds kärlek.

Anders Wikström: I mitt arbete ser jag dagligen de utmaningar som vår kyrka står inför just nu. De ekonomiska resurserna och strukturerna förändras. De här frågorna bör diskuteras på alla nivåer. I förändringar får vi inte glömma det centrala; att välkomna alla till gemenskap kring Jesus Kristus. Jag har sett vilka rikedomar samarbete över nations- och samfundsgränser medför. Jag vill jobba för ett stift där vi utvecklar det vi är bra på, delar med oss av det vi har, rör oss över gränser och tar lärdom av andra.

LISTAN "Tillsammans i kyrkan"

Daniel Björkstrand: Jag vill bidra med en gnutta nytänkande; det är bra för alla organisationer att med jämna mellanrum få in nya medlemmar som inte känner till hur saker gjorts tidigare. Som ekonom vill jag förstås också bidra med kunskap i ekonomiska frågor. Vi vet alla åt vilket håll ekonomin har gått i Finland de senaste åren, även inom kyrkan, så det är av högsta vikt att det i stiftsfullmäktige finns medlemmar med god kunskap om ekonomi.

Gerd Erickson: Stiftsfullmäktiges viktigaste uppgift är att föra fram goda idéer från fältet, påverka utformningen av stiftets verksamhetsplan och godkänna den.

Hans Ingvesgård: Jag vill utarbeta alternativa förslag för att göra familjegudstjänsterna attraktiva. Uppmana kyrkomötet att tillsätta en kommitté som skulle revidera psalmboken. Sprida Guds ord bland församlingsmedlemmarna.

Anita Ismark: Det svenska stiftets betydelse har ökat i det nu rådande samhällsklimatet, när det svenska språket blir alltmer undanträngt i vårt samhälle. Stiftsfullmäktige behandlar frågor som är synnerligen angelägna och som påverkar oss svenskspråkiga församlingsmedlemmar. Svenskt församlingliv behöver ett stöd och ett språkrör! Det finns ett nyvaknat intresse för religiösa frågor och jag anser att kyrkan bör ta vara på det!

Anna-Karin Lärka: Stiftsfullmäktige i Borgå stift behövs för att föra de svenska församlingarnas talan i rikskyrkan. Detta sker exempelvis genom framställningar till kyrkomötet utgående från vårt stifts perspektiv. Sedan tycker jag

också att det är viktigt med ett öppet diskussionsklimat så att frågor som är aktuella i församlingarna kan diskuteras vid sidan av de fastställda uppgifterna.

Lisen Nybäck: Stiftsfullmäktige hjälper de enskilda församlingarna att göra sig hörda samt gynnar gemenskapskänslan i hela stiftet. Min uppgift som lekmän, icke-anställd i kyrkan, är att komma med infallsvinklar "utifrån".

Monika Nyman: Jag har ingen erfarenhet av jobbet i stiftsfullmäktige men jag föreställer mig att det behövs eftersom det finns endast ett svenskspråkigt stift i vårt land. Jag har under flera år suttit med i min egen församlings råd och gemensamma kyrkorådet. Jag tycker att det skulle vara intressant att vara med i stiftsfullmäktige och se saker ur ett större perspektiv.

Gun-Maj Näse: Eftersom mitt arbetsliv har ägnats åt församlingens kristna fostran, så känns det viktigt för mig att bevaka och hålla kontakter i ärenden som gäller fostran och undervisning. Och därtill när jag som anställd och som frivillig arbetar i nära kontakt med våra inomkyrkliga väckelserörelser vill jag se potentialen i samarbetet. För Guds rikes tillväxt, i hjälparbete och mission/evangelisation och för den andliga gemenskapen behövs frivilliga medarbetares insatser.

Kristian Sjöbacka: Stiftsfullmäktige är ett fullmäktigeorgan likt det som finns i andra kommunala eller kyrkliga kommuner och församlingar. Uppgiften är klar, den är ett beslutande organ. Ärendena förbereds och till stor del blir de godkända i enlighet med domkapitlets beredning, men faktum kvarstår: det är fullmäktige som godkänner. Detta kan te sig som enbart en godkännande uppgift av redan beredda ärenden, men i stiftsfullmäktige förs en hel del samtal både innan och i samband med ärendena. Jag ser fullmäktiges uppgift klart som ett forum där domkapitlet och de förtroendevalda för en dialog och på det sättet stöder varandra i arbetet.

Olof Victorzon: Vår kyrka är alldeles för mycket specialiststyrd. På alltför många ledande platser finns teologiskt utbildade i stället för personer med lämpligare bakgrund. Det behövs flera ekonomer, statsvetare, organisationsutvecklare mm. i den kyrkliga administrativa ledningen – både på centralt såväl som lokalt håll. Den andliga ledningen i kyrkan ska givetvis ledas av teologer men låt andra bära större delen av administrationen.

Harald Wester: Stiftsfullmäktige behövs för att det ger möjlighet för lekmän och präster från hela stiftet att behandla aktuella och viktiga ärenden som berör kyrka och samhälle. Det viktigaste är att det ges möjlighet till diskussion och ett demokratiskt beslutsfattande. Jag kommer att arbeta för att kyrkan och det kristna budskapet skall vara en del av det samhälle vi lever i.

På listan kandiderar också **Jussi Lahti** och **Hans Snellman**.

För tuff för sin tid

PSALMER. ”Icke tycka de om sådana häftiga saker. Det måste vara plattare för att det skall duga.”

TEXT: ERIK WAHLSTRÖM

”Jag är en planta uti din gård, för evigheten uppdragen ...”

Så skrev **Johan Ludvig Runeberg** i en av sina kändaste och vackraste psalmer.

Men om en skolelev sjöng samma ord i dag skulle han tolka det som att han var ett ogräs som har rensats ut ur gården för att inte störa de odlade blommorna där.

Man talar sällan numera om att ”dra upp” plantor i betydelsen ”odla”.

Så nu har texten ändrats till: ”Jag är en planta uti din gård, för evigheten uppdriven.”

Psalmen fortsatte på Runebergs tid: ”Jag var knappt till, när i fadersvård av dig jag redan var tagen.”

Numera heter det ”jag var knappt till när i fadersvård av dig jag redan blev given”. Det låter mycket trevligare, om man inte hänger upp sig på frågan om vem det var som gav mig i din fadersvård. Kanske det var min mamma?

Skriva och strida

Alla kyrkliga texter, börjande med Bibeln själv, är brukspoesi eller -prosa. Så de måste moderniseras med jämna mellanrum, i samma takt som språket förändras. Annars blir de museiföremål.

Dessutom borde de vara dogmatiskt korrekta.

Den som tänker skriva någonting för kyrkligt bruk borde vara införstådd med det här redan innan han sätter i gång. När texten är skriven är det för sent. Och då börjar bråket.

Runeberg om någon fick erfa det här.

För Runeberg var psalmskrivandet hans sista stora projekt. Han fick hjärnslag innan han lade sista handen vid verket. Och då ökades hans kroppsliga lidande av hans psykiska, försäkrad av bråket om hans psalmer.

En kyrklig kommitté som tillsattes 1853 beslöt att en ny svenskspråkig psalmbok för Finland skulle skapas, och Runeberg, den lysande skalden och en av Finlands berömdaste män, var självklart med. Han kom till slut att författa, omskriva eller revidera mer än 300 psalmer.

Men Runebergs psalmboksförslag godkändes aldrig.

I sin bok *Världen enligt Runeberg* skriver **Johan Wrede** att denna refusering ”blev ett av Runebergs livs bittraste nederlag – kanske det allra bittraste”. Wrede sätter psalmprojektet i dess tidsenliga sammanhang och perspektiv, som vi inte förstår i dag utan att tänka efter. På 1800-talet var psalmerna den san-

JOHAN LUDVIG Runeberg. Kopia av blyertsteckning, möjligen av C.P. Mazér, från 1830-talet. FOTO: RENEBERG-BIBLIOTEKETS BILDSAMLING, SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

ren, men farligt att väcka något intresse för radikalen Jesus, som antagligen inte ens kunde grekiska. Stenbäck för-dömde psalmen som iskall.

”Ljusets seger” heter en annan ljus och optimistisk psalm i vilken det förekommer raderna:

*Du, som din sanning skrivit
Mer klar än sol och dag,
Du, som vår broder blifvit
Och fyllt för oss din lag ...*

Jaså, nu har Gud blivit vår broder! I Bibeln är han vår fader.

Det låter som någonting fritänkaren Döbeln kunde ha sagt.

Runeberg var inte dogmatiskt intresserad. Han hade blivit utnämnd till präst genom ett undantagsförfarande för att kunna bli lektor vid Borgå lyceum. Prästvärdighet var ett krav för tjänsten. Runeberg behövde alltså inte tenta (eller sätta sig in i) teologi.

Men i psalmboken passar inte fritänkari. Ansåg Stenbäck. Han såg till att orden ”din lag” ändrades till ”Guds lag” så att man kunde tolka det som att det var Kristus som hade blivit vår broder, inte Gud själv.

Tuffa psalmer

Runebergs levnadstecknare **Johan Elias Strömborg** besökte sjuklingen nästan varje dag och rapporterade om händelserna i yttrevärlden för honom. Strömborg la inte märke till Stenbäck's ändring och berättade inte om den, vilket troligen besparade Runeberg ett vredesutbrott.

Jag antar att Runeberg verkligen skulle ha blivit arg eftersom han enligt Strömborg var stolt över att psalmen är så tuff. Om kommitténs åsikter om psalmen sa han: ”Icke tycka de om sådana häftiga saker. Det måste vara plattare för att det skall duga.”

Sårad över kritiken mot sitt psalmboksförslag drog sig Runeberg undan från kommittéarbetet.

Och så gick det som det gick: hans förslag refuserades.

Poeten hade drabbat samman med en kommitté.

Och kommittén vann.

I sin episka dikt *Kung Fjalar* fick Runeberg skapa en alldeles egen gudavärld och teologi, just så ”häftig” som han önskade, utan att hämmas av någon kommitté. Resultatet var förskräckligt – amoraliskt och absurt. Runeberg hade mått bra av att ha Lars Stenbäck som etisk konsult när han skrev dikten.

”Det var lämpligt och passande att Norsarna gavs en vördnad för Skaparen, men farligt att väcka något intresse för radikalen Jesus, som antagligen inte ens kunde grekiska.”

Erik Wahlström

na folkdiktningen. Psalmer sjöngs varje söndag i kyrkan av hela landets befolkning. Ingen annan typ av text nådde så långt. Till exempel Fänrik Ståls Sägner, som vi i dag uppfattar som Runebergs huvudverk, lästes av bara en bråkdel av de människorsom sjöng Runeberg i kyrkan. Vad hade hänt?

Kommittén har ordet

Kommittén var en typisk politisk kompromiss. För att pietisterna inte skulle kritisera psalmboken när den kom ut måste de få en representant i kommittén. Det blev poeten och Runebergs egen studiekamrat **Lars Stenbäck**.

Runeberg var själv anti-pietist. Runeberg var för ordning och lydning men pietisterna hotade denna ordning. Om människor börjar läsa och tolka Bibeln på egen hand, utan ledning av en präst som representerar bildning och lojalitet mot samhälls-

ordningen, kan vad som helst hända.

Attityderna till pietism liknade attityderna till socialism, som skulle komma senare. Och orsakerna var ungefär samma.

Runebergs psalmer är ofta statiska, avlägsna och mycket vackra.

”Jesus” är inte så intressant för Runeberg som ”Gud”, ”Den Högste” eller ”Skaparen”.

När jag gick i Norsen sjöng vi ofta vid morgonsamlingen Runebergs sublimes psalm:

*Himlars rymd sin konung ärar,
himlars härar
prisar den, dem väsen gett;
Fästet Skaparns namn förkunnar,
stjärnemunnar
sjunger utan vila det.*

Stjärnemunnar!

Det var lämpligt och passande att Norsarna gavs en vördnad för Skapa-

En nyckelspelare i teamet!

Nyckeln är professionstidningen för dig som jobbar i kyrkan och dig som är förtroendevald. Prenumerera nu!

Nyckeln utkommer med fyra informativa nummer per år.

- Prenumerationspris: 35 euro/år
- Lösnummer: 10 euro

EMIL NYGÅRD var med om att starta Med evigheten i sikte för tio år sedan. Numera hör Ingrid Jern (tv) och Carolina Djupsjöbacka till arrangörsstaben.

Skapade ringar på vattnet

KONFERENS. När man riktar sig till unga vuxna människor skapar man ringar på vattnet. Då når man också målgruppens föräldrar och barn.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Det var en av kungstankarna bakom bibelkonferensen *Med evigheten i sikte* vid starten i Vasa för tio år sedan.

I dag kan man konstatera att det var rätt tänkt. Konferensen har sedan dess etablerat sig inom Svenska Lutherska Evangelieföreningen (Slef).

– Deltagarantalet har varierat, som mest har nära 500 personer besökt kyrkan på lördag kväll, säger Carolina Djupsjöbacka.

Hon är kurssekreterare på Evangeliska Folkhögskolan i Vasa och har med några undantag varit engagerad i arrangemanget varje år.

Det började som ett slutarbete för några ungdomar som gått Slefs ledarskapsutbildning. Emil Nygård och Ingrid Jern hörde till gruppen som gick utbildningen.

– Vi var ganska många och vi verkade på olika studieorter runt om i Svenskfinland, säger Nygård.

Därför blev det också två slutarbeten. Jern och ungdomarna som studerade i Österbotten gjorde ett påskläger som slutarbete. Nygård och fem andra ungdomar som studerade i Åbo och Helsingfors gjorde ett evenemang.

– Vi försökte tänka lite utanför boxen när vi planerade. Vi samtalande ofta om hur olika församlingar och väckelserörelser fungerade.

Band till sommaren

I en väckelserörelse där merparten av verksamheten sker på sommaren blev veckoslutet i början av året ett nytt koncept.

– Nu binder det ihop litet av familjelägret med vinterhalvåret, säger Jern som i egenskap av ungdomsse-

kreterare nu har ansvaret för konferensen för första gången.

Att det skulle bli ett helt veckoslut var inte klart från början. Inte heller var det självskrivet att ordna veckoslutet på Efo i Vasa.

– Vi såg bland annat på Åbo, Karleby och Nykarleby. Men sist och slutligen var Vasa ett naturligt val, säger Nygård.

För tio år sedan upplevde att åldersgruppen 20–40 åringar hade svårt att finna sin plats i församlingen.

– Vi ville göra ett evenemang och ge dem en särställning, bland annat genom att skapa en möjlighet för dem att ta sina småbarn med sig, säger Emil Nygård.

– Vi ordnar ingen barnpassning utan undervisning för barn, säger Jern.

Från första början samarbetade man med Barnoas. Oas-konferenserna har också i övrigt varit en inspirationskälla.

Undervisningen, bibelstudierna, sången och musiken har under åren också

haft hög prioritet. Man vill ha en konferens med låg tröskel där folk med olika bakgrund och från orter kan känna sig välkomna.

– Det viktigaste är ändå att Jesus ska bli stor för oss och att det ska göras på ett fräscht sätt, säger Nygård.

För tio år sedan hade han ingen tanke på att han var med om att skapa en ny tradition.

– Men efter första konferensen konstaterade vi att det bör bli en fortsättning, säger Nygård. Redan andra året tog Slefs ungdomssekreterare över huvudsansvaret för fortsättningen.

Så har det rullat på. Årets upplaga av *Med evigheten i sikte* hålls den 5 till 7 februari. Ingrid Jern räknar med att ett trettiotal personer plus körsångarna är engagerade i årets evenemang.

Huvudtalare i år är Vesa Ollilainen från Folkmissionen. Han ska tala om de yttersta tiderna.

– Tioårsjubileet till åra blir det tårta på lördag, lovar Carolina Djupsjöbacka.

VÅGA FRÅGA

Överlämna bruden enligt ny tradition?

■ JAN-ERIK NYMAN

är prost och pensionerad kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

I förra veckans Kyrkpressen kunde man läsa om den amerikanska seden att brudens far ledsagar bruden upp för kyrkgången och överlämnar henne till brudgummen. Men är detta inte den urgamla seden? Det att brudparet kommer in tillsammans är väl snarare en ny sed. Eller?

”BRUDÖVERLÄMNING” diskuterades livligt i Sverige i samband med kronprinsessan Victorias önskan om att hennes far, konungen, skulle ledsaga henne in i kyrkan när hon gifte sig med sin Daniel. Det ansågs vara ett uttryck för förläggad patriarkalism och ett kritiklöst anammande av amerikanska impulser. En del kallade företeelsen ”Hollywoodspektakel”. Man ansåg också att hennes önskan var ett avsteg från Svenska kyrkans traditioner.

I VÅR KYRKAS HANDBOK för förrättningar finns inga instruktioner om hur brud och brudgum ska göra entré i kyrkan. Där står bara att bruden vid altaret står till vänster om brudgummen. Utan att ha sett någon statistik skulle jag tro att merparten av brudparen i våra församlingar går fram till altaret tillsammans. Andelen brudar som kommer in med sin far är ändå betydande. Att mor skulle ställa upp i sammanhanget har jag inte upplevt, men sannolikt har det förekommit. I vår familjs fall blev det storebror som ledsagade sin elva år yngre lillasyster. Och så har jag sett varianten där en strålande glad brud ensam tågade fram till altaret där brudgummen väntade.

DET ÄR JU litet knepigt att avgöra vad som är ”uråldrigt”. Men något helt nytt är inte detta med att bruden ledsagas in i kyrkan av till exempel sin far. Folkloristen Carola Ekrem noterar att hon ”upprepade gånger fått informera om att ”brudöverlämning” finns dokumenterad i Folkkultursarkivets samlingar under hela 1900-talet”. Denna notis gör det uppenbart att man inte har rätt att avfärda detta bruk som något nytt som smugit sig in i vår verklighet via amerikanska TV-filmer.

VILL BRUDPARET ha det så, att de inte kommer in i kyrkan tillsammans, borde detta inte vara något problem. Men det skulle kanske väcka mindre irritation på sina håll om man i stället för att ”överlämna” talade, så som frågeställaren, om att ”ledsaga” bruden fram till en av de lyckligaste stunderna i hennes liv.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Vad brinner jag för?

Vissa går från klarhet till klarhet genom livet och vet redan som unga vad de vill satsa på. Jag å andra sidan har inte alltid haft det klart för mig. Efter att ha prövat på bloms-

terbinderi och ett mellanår som au pair hittade jag till slut fram till layoutandets värld.

För några dagar sedan kom jag över en artikel som kunde ha hjälpt mig på traven i ungdomens velande. Ifall någon annan är i samma sits just nu kanske de

här frågorna kan komma till hjälp:

– Om du hade all tid i världen och pengar inte var ett problem, vad skulle du då göra? Hur skulle du spendera dina dagar? (Här tror jag skribenten syftar på tiden efter resan till Bahamas.)

– Om misslyckande inte var ett alternativ, vad skulle du satsa på?

– Finns det något som får dig att totalt glömma tid och rum? Finns det något du kan ägna timmar åt i sträck?

– Vad är du superbra på? Jag tror att vi ibland har

svårt att själva se våra goda egenskaper, men finns det något som är väldigt lätt för dig och som andra finner jobbigt?

– Vem inspirerar dig, vem ser du upp till? Och varför inspirerar personen i fråga dig?

– Sist men inte minst, vad

vill du bli ihågkommen för? Hur vill du att efterkommande generationer ska minnas dig?

I kväll tänker jag koka en kopp te, stänga av radion och ta mig en funderrare. Om inte annat så finner jag säkert en ny intressant hobby.

PRESENTATION

Visst kan man tala om Gud

Påstående: Om Gud finns är han så stor och ofattbar att människans ord om honom inte kan träffa rätt. Och inget av det vi säger om Gud är neutralt, nej allt är knutet till den egna historien, kulturen och det egna tillståndet.

Teologen och prästen **Sammeli Juntunen** tar ställning till påståendena ovan i boken *Jumalasta voi puhua!* (Perussanoma 2015). Han utgår från följande dilemma: Vad ska en präst, som har i uppgift att tala om Gud, göra om den stämning som råder är att det absolut inte går att tala om Gud?

Kan man tala om Gud så att det man säger inte bara är egna personliga känslor och förhoppningar? Kan man tala om Gud så att en utbildad västerländsk fullvuxen kan ta det man säger på allvar? Juntunen konstaterar att det vore enklare att bara tala om kyrkan som en aktör i socialt hjälparbete. När kyrkan talar om den Gud som är världens skapare och människans befriare stiger den nämligen ut ur sin bekvämlighetszon och blir plötsligt radikal.

Juntunen hittar goda motiveringar till att det faktiskt går att tala om Gud. Offentligt, förstärkt, och på ett sätt som beskriver Gud och hans nåd sådana som de är. Vi kan trotsa människors ordtrötthet, säger han, och vi bör göra det. Därmed utmanar vi också postmodernismens ut-sagor om hur världen är beskaffad.

I det sista kapitlet kommenterar Juntunen också språkets förnyelse och huruvida vi bör hitta nya sätt att tala om Gud. Det kan vi försöka göra, säger han, om vi utgår från teologi och inte retorik.

CHRISTA MICKELSSON

Han tror på goda gärningar

TEATER. Människor kan göra överraskande handlingar av godhet i situationer där man inte alls kan förvänta sig det. Det tror Mattias Andersson som skrivit pjäsen *Acts of Goodness* som nu går på Wasa Teater.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Mattias Andersson tror på det goda.

– Det får jag göra även om det inte är mycket i världen som pekar på det just nu, säger han.

Han är konstnärlig ledare på Backa Teater i Göteborg och aktuell som författare till pjäsen *Acts of Goodness*, goda gärningar, som hade premiär på Wasa Teater förra veckan (se recension här intill).

Första gången pjäsen lades upp var 2014 på Backa Teater.

– Jag fick en idé om att göra något om godhet. Jag ville också göra det till en europeiskt projekt för Backa Teater.

Han utnyttjade teaterns kontakter runt om i Europa och bad om intervjuer med unga människor som utfört en god handling i sitt liv. Intervjuerna gjordes bland andra av en journalist i Tyskland, en teaterarbetare i Belgrad och Serbien och av en person som någon på teatern råkade känna till i Grekland.

– Vi samlade in berättelserna och jag valde ut några av dem som nu bildar stommen i föreställningen.

Totalt fick de in mellan 40 och 50 berättelser.

– Tre av berättelserna dramatiserade jag till spelscener. Jag kombinerade också handlingar från flera berättelser till scener.

Utgångspunkten var att berättelserna inte skulle handla om goda människor.

– De skulle uttryckligen handla om goda gärningar, det vill säga "acts of goodness". I det här fallet var jag också intresserad av människor som lever i en utsatt miljö med våld och konflikter. I en miljö där man primärt förväntas svara med mera våld och inte med goda gärningar.

Att undersöka godhet upplevde han som ett intressant projekt.

– Inom dramatik och fiktion är godhet ett ovanligt begrepp. Vanligtvis sysslar man där med ondska och konflikter. Godhet kan lätt upplevas

MATTIAS ANDERSSON

• **Svensk dramatiker**, regissör, skådespelare och sedan 2006 konstnärlig ledare på Backa Teater i Göteborg.

• **När han** tillträdde som chef för Backa Teater inledde han också en ny arbetsform genom att i flera produktioner basera manusmaterialet på intervjuer, forskningsmaterial och självbiografiska bidrag från allmänheten.

• **Prisbelönt** i många omgångar, senast 2013 med Svenska Dagbladets Thalia-pris.

lite platt, som om det hörde hemma i naiva barnsagor.

Inga förklaringsmodeller

Andersson har klippt bort alla förklaringar ur sitt manus.

– Jag försöker hålla handlingen ren och kort. Jag visar upp olika handlingar av godhet och sen är det din uppgift som åskådare att lägga in vad du tror att drev den här personen. Om den goda handlingen är äkta eller inte. På den frågan finns det lika många svar som det finns människor.

Pjäsen behandlar människor i nöd och människor som utför goda gärningar. Det är ett aktuellt tema inte minst med tanke på flyktingströmmarna i Europa.

– En av historierna handlar om en ung tjej som bjuder en romsk tiggare på mat i sitt hem och säger att hon kan bo där. Den scenen arbetar med publikens blick på vad vi tänker om en sådan handling. Är hon en god människa eller psykiskt sjuk? Är hon ute efter egen vinning eller är hon en del av ett maktspel?

▲ **EXISTENTIELLA FRÅGOR** intresserar pjäsförfattaren Mattias Andersson. FOTO: OLA KJELBYE

▼ **PÅ WASA TEATER** tolkas godheten av bland andra Johan Aspelin och Tove Qvickström. FOTO: FRANK A. UNGER

Inspiration från Kina

ANDAKTSBOK

30 dagar med husförsamlingsrörelsen – Tillbaka till Jerusalem

Författare: Eugene Bach
Förlag: Narin Förlag

Vi västerländska kristna har mycket att lära oss av de kinesiska kristna i husför-

samlingsrörelsen Tillbaka till Jerusalem. I jämförelse med dem, som är hängivna och ivriga att missionera, är vi synnerligen försoffade och rädda. Den här känslan bara förstärks hos mig efter att jag läst **Eugene Bachs** andaktsbok. Och det är inte första gången jag får den känslan efter att ha läst böcker om de kristna i Kina, böcker som missionsorganisationen Ljus i Öster distribuerar på svenska.

I boken *30 dagar med*

husförsamlingsrörelsen får vi under en månad ta del av korta berättelser om människorna inom rörelsen. Flera av dem är tongivande kristna, till exempel broder **Yun** och pastor **Zhang Rongliang**. Episoder ur deras liv lyfts upp under flera dagar.

Eftersom jag sedan tidigare är bekant med Ljus i Östers böcker om de kristna i Kina och Nordkorea är flera av episoderna i andaktsboken bekanta från

föret. Eugene Bach har skrivit flera av de böckerna.

Skillnaden mellan den aktuella andaktsboken och tidigare produktion är att jag den här gången utmanas att tänka igenom vad jag nyss läst. Varje avsnitt avslutas med en tankeställare och en kort bibeltext. Som läsare får jag fundera över hur jag skulle ha agerat i samma situation. För mig blir svaret vanligtvis föga smickrande.

För de kristna i husför-

samlingsrörelsen innebär det ett helt annat lidande att vara kristen än vad vi västerlänningar är vana vid. Mot den bakgrunden är de också bättre rustade att möta lidandet och att villigt ge sitt liv för evangeliet.

För den som inte känner till människorna i husförsamlingsrörelsen i Kina och rörelsen Tillbaka till Jerusalem är andaktsboken också en kort inspirerande introduktion.

JOHAN SANDBERG

Har du något budskap med pjäsen?

– Det är svårt att säga. Men den arbetar ju med en blick på mellanmänskliga handlingar. Tror jag på handlingen? I slutändan hoppas jag att människorna ska se att det finns någon sorts godhet.

Godhet och förlåtelse

Wasa Teater har köpt texten till pjäsen av Mattias Andersson, mer än så är han inte inblandad i den finländska uppsättningen i Vasa.

– Jag har varken sett något av den eller följt med arbetet.

Han var heller inte närvarande under premiären eftersom den krockade med en teveinspelning av Dostojevskijs *Idioten*.

– Men jag ska absolut se pjäsen i ett senare skede.

Hur *Acts of goodness* hittade vägen till Vasa vet Andersson inte säkert.

– Jag tror att någon från Vasa såg den och blev intresserad då vi gästspelade med pjäsen på Dramaten i Stockholm. Vi gästspelade också i Helsingfors under Stage-festivalen i augusti.

Wasa Teater har också tidigare visat pjäser av Mattias Andersson, bland annat *Kontrakt med Gud* som teatern uppförde 2012.

– Godhetstemat har hängt med i några tidigare uppsättningar. *Idioten* som jag gjort på Dramaten har också i allra högsta grad en godhetstematik.

Har du ett andligt intresse?

– Det har jag verkligen. Men jag är inte aktivt religiös. Mitt intresse ligger i de existentiella frågeställningarna. Jag har arbetat mycket med förlåtelse temat, bland annat i Dostojevskijs *Brott och straff*.

Förutom teveproduktionen med *Idioten* håller Andersson på med en nyproduktion på Backa Teater vid namn *Misfits*. Den har premiär i april.

– Den handlar om hur bilden av missanpassade förändrats genom åren. Också den har jag skrivit utgående från intervjuer.

Senare i vår turnerar Wasa Teater med *Acts of Goodness*. Teatern besöker Nykarleby, Närpes, Karleby och Jakobstad. Med tanke på skolklasser som ser föreställningen har teaterns publikarbetare **Nina Dahl-Tallgren** utarbetat ett studiematerial som ska hjälpa unga att bearbeta tematiken.

Jesus med katolska ögon

BOK

Jesus – en resa genom hans liv

Författare: James Martin
Förlag: Libris (i samarbete med Veritas)

tin också konstaterar. Hans sätt är att utgå från att Jesus inte besatt så mycket "övernaturlig" kunskap utan i stället fick reda på saker

Ännu en bok om Jesus – en riktig tegelsten dessutom. Behövs den verkligen? Författaren är snabb med att själv ställa den frågan i inledning till opuset *Jesus – en resa genom hans liv*. Boken som jesuitprästen **James Martin** bestämt sig för att skriva är på sätt och vis flera böcker i en – en kronologisk andaktsbok som tar oss genom Jesu liv, en reseskildring från Martins egen resa till det Heliga Landet, och ett ödmjukt teologiskt verk som ställer många frågor och försöker besvara dem så gott det går.

Helheten blir en ganska annorlunda bok som dessutom skrivits med mycket värme och humor. Och ja, en av de intressantare böcker om Jesus jag läst.

För dem av oss som läst andlig litteratur mest i den protestantiska traditionen kan det bli en fräsch upplevelse att ta del av det katolska synsättet. Under läsningen blev jag väldigt varse om hur jag själv läst och tolkat olika bibelverser, och även om jag inte håller med Martin i allting är det värdefullt att få "byta glasögon" ibland. Det här är först och främst en inderlig och varm bok – som Martin själv säger, en bok där han presenterar den Jesus han känner och älskar.

Martins stora premiss är att ta fasta på att Jesus här på jorden var fullt mänsklig och fullt gudomlig. Ett mysterium som ingen helt kan påstå sig förstå, vilket Mar-

på annat sätt, trots att han ibland också "kände på sig" saker. Det här öppnar upp för intressanta och ärliga funderingar. Martin skyggar inte för de svåra frågor som ibland uppstår, och det finns en verklighetsförankring i hans tankesätt som jag tror gör boken extra lämpad för jordnära sökare som inte nöjer sig med att bara acceptera denna dualitet hos Jesus som ett faktum, utan vill förstå hur det kunde gå till. Det är omöjligt för oss att veta exakt hur Jesus fungerade i vardagen, men åtminstone här märks en skillnad i de olika kristna traditionerna. Eftersom jag tror på de andliga gåvorna, inklusive profetians gåva och det som kallas kunskapens ord (gåvan att veta saker man omöjligt kunde veta annars), har jag genomgående accepterat att Jesus i egenskap av Guds son hade dessa gåvor och använde dem i sin tjänst. Martin tar avstamp i den mänskliga sidan av Jesus. Men oavsett denna skillnad är det fascinerande och lärorikt att försöka sätta sig in i hur Jesus verkade, tänkte och kände under sitt jordeliv. Martin går också ganska ofta in på det ignatianiska sättet att be, där man mediterar över ett bibelställe genom att föreställa sig scenen framför sig. Slutresultatet blir ett kärleksfullt, omsorgsfullt porträtt av allas vår "Grundare".

JOANNA NYLUND

JAMES MARTIN är jesuitpräst. Hans bok *My life with the Saints* blev av Publishers Weekly utsedd till en av 2006 års bästa. FOTO: USSCBMEDIA BLOGSPOT.COM

"I slutändan hoppas man att människorna ska se att det finns någon sorts godhet."

Vem är god – egentligen?

TEATER

Acts of goodness

Teater: Wasa Teater
Regissör: Mattias Andersson

Vad är godhet? Frågan gnager i mitt huvud då jag ser pjäsen *Acts of goodness* på Wasa teater. Det är, som publiken märker, inte någon

lätt fråga att besvara.

Det här är inte en föreställning du ser om du vill ha lätt underhållning en fre-dagskväll. Det här är en pjäs som får dig att tänka. Och det är inget fel i detta, tvärtom, för frågan ovan är mycket viktig.

Föreställningen är uppbyggd kring tre scener som varvas med monologer baserade på intervju-

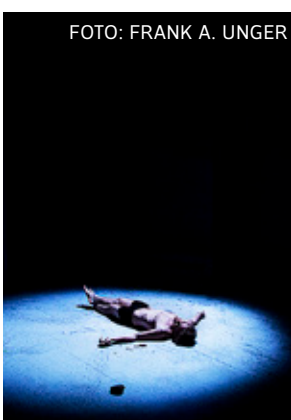

FOTO: FRANK A. UNGER

er med unga personer på temat godhet. Pjäsen inleds dramatiskt med en ung man (**Marco Luponero**) som faller omkull i regnet. Han blöder och en annan man (**Henrik Heselius**) försöker hjälpa men blir brutalt rånad. I den andra scenen hjälper en kvinna (**Linda Mattsson**) en romsk tiggare (**Kajsa Ek**), men går hon för långt i sin vilja att stå till tjänst? I den tredje scenen får vi följa med hur en äkta man (**Johan Aspelin**) kö-

per en nöjesresa åt sin deprimrade fru (**Tove Qvickström**), men frågan är om han i själva verket vill bli av med henne?

Scenerna är intressanta eftersom det inte är helt tydligt vem som egentligen är god och varför. Monologerna är desto tydligare, men här irriterar jag mig på att de ändrar karaktär halvvägs genom pjäsen. Till en början byggde de på intervju-svar återberättade av en skådespelare, men mot

slutet blir de till mindre scener. Det bryter helheten.

Rent visuellt är pjäsen väl uppbyggd. Scenografin fungerar bra, allt från stenar som läggs på scengolvet till enorma speglar som visar publiken och får oss att fundera över vilken effekt goda gärningar har och vem som gör dem. Ljud- och ljusmässigt är uppsättningen imponerande. Bland skådespelarna förtjänar Heselius, Qvickström och Mattsson en eloge.

FREDRIK WESTBLOM

Till Er tjänst...

MR byggarna BYGGER ER FRAMTID

Bostads Ab Närpes Ängsgården II as oy

Karlsrovägen (infart från Biblioteksvägen)

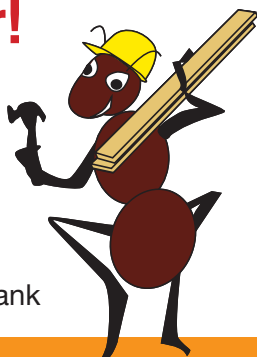
Trevliga enplans radhus med hög standard byggs på naturskönt och lugnt ställe i Närpes centrum nära all service. Alla terrasser vänder mot väst, inredningar från Puustelli. Biltakplats och förråd ingår i priset.

Endast 2 lägenheter kvar!

Bygget är i slutskedet och färdigställs i februari. Du hinner ännu vara med och påverka inredningsmaterialen!

Ta kontakt med Matias Wik 050 5663174.

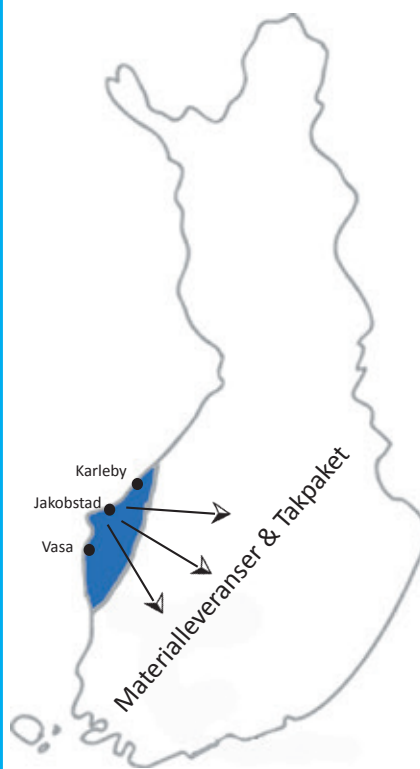
www.mrbyggarna.fi RS bank: Vasa Andelsbank

VIKSTRÖM

Vi är **plåtvaruhuset** där leveranserna fungerar.

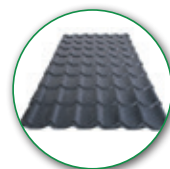
- Kompletta materialleveranser varje vecka i hela landet
- Montering inom närregionen (se kartan)

Skorstenshattar

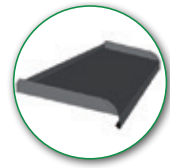
Fasadplåtar

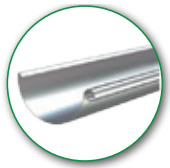
Tiilikainen
& Profilplåtar

Stegar
& Snöhinder

Plåtlistor

Rännor
& Stuprör

Dubbelfalsade tak
& V-Click

- Offertförfrågningar
- Frågor
- Beställningar

vikstroms@vikstroms.fi
044 724 0910
fax (06) 781 0217
www.vikstroms.fi
Bennäsvägen 175 68600 Jakobstad

KONTAKTOR OY AB

Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik

(06) 317 7900

Välkomna till Bistro i Närpes!

BISTRO NYHETER 2016

FÖRSTA FREDAGSBUFFÉN: 12:e februari

FÖRSTA SÖNDAGSLUNCHEN:

Alla hjärtans dag 14:e februari

VÄLKOMNA!

Fredagsbuffé	Söndagslunch
Serveras fredagar kl. 17-20	Serveras söndagar kl. 12-15
12.2 AMERIKANSK	Fräsch salladsbuffé
19.2 TEX MEX	Dagens soppa
26.2 PIZZA	***
OCH PASTA	Smakfulla varmrätter av olika slag
4.3 AMERIKANSK	***
11.3 SCHNITZEL	Dessert, glass och kaffe
18.3 TEX MEX	19,00 €
15 €	

Bistro
CAFÉ & CATERING

Följ och gilla oss på Facebook

www.bistrocafe.fi
040-3575232
bistro.narpes@gmail.com

Inhemsk - Privatägd
Effektiv inkasso

CASH-IN
Ring nu 0207 701 501

www.cash-in.fi

Cash-In är en del av DL Software bolagen.

Vårdjobb på Åland i sommar!

Vi söker

legitimerade sjukskötare

till sommaren

Kontakta oss

för närmare information om lön
(grundlön + erfarenhetstillägg + Ålandstillägg)
och anställningsvillkor

Gör en intresseanmälan på

www.ahs.ax/Jobba hos oss

Vi bistår med bostad!

Kontakta

birgitta.hermans@ahs.ax
christel.lindberg@ahs.ax
018-5355 (vxl)
0457-548 3268

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

24-årig kvinna, nyligen utexaminerad restonom. Arbetar på en restaurang på Bulevarden och önskar hyra enrummare i centrum av Helsingfors.
Tel: 040-7731717

Ungt par önskar hyra t.ex tvåa eller rymlig etta i centrala Helsingfors. Kristian Westerling: 050 3439192

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 050 5903780 må-to 9-12.

Trevlig etta (30 m²) i Åbos närmaste och lugnaste förort. Hyra 450 e/mån. Tfn. 0400 460180.

Kyrkslätt Gesterby 2 r + kokvrå + klädrum 48 m², andra vån. Hiss finns. Ledig från 1.3.2016. Hyra 600 euro/mån, hyresgaranti. Tel. 045 1852543.

Trivsamt etta, 35,5 m² i Helsingfors centrum. Tfn 09-482803 / 050-4121233

Renov. 2rum, kök 50m² +inglasad balk i Gäddvik centr. Esbo. Hyra 870€ tfn 0405743480

DIVERSE

Pigg pensionärsdam med god tid, från Hagalund, önskar hjälpa till i hemmet hos äldre person. Goda referenser. Vänligen ring 040-5834506

Resor är vår hjärtesak
- gläd någon med ett resepresentkort från Ingves & Svanbäck

Ingves & Svanbäck

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Nykarleby 020 7815 360
www.ingsva.fi

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab

• Ekologinen majatalo
• Kahvila ja kokouspalvelut

• Ekologiskt vårdshus
• Café och mötestjänster

TERVETULOA!

www.majatalobox.fi

VÄLKOMMEN!

Spjutsundintie 103 Spjutsundsvägen
01190 Box (Sipoo, Sibbo), ☎ 050 592 4255

TUNABERG
TUNARO

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller Tunaberg serviceboende samt Tunaro vårdhem i Esbo. Vi erbjuder vård på svenska.

Kontakta oss om lediga servicebostäder.
Pia Hannuksela, tel 050 346 1207

Vid donationer och testamenten, vänligen kontakta Ken Thilman, tel 040 556 8312

LOCUS

www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Finlandssvenska kvalitetsresor med svensk-språkig reseledare och max. 20 resenärer.

ISLAND "SAGORNAS Ö"

Kom med på en resa till Island där vi börjar med att bo två nätter vid den vackra halvön i Snæfellsnes och sedan fem nätter i Reykjavik. Vi firar bl.a. Islands nationaldag den 17 juni.

13-20.6 8 dagar 2.380€

HURTIGRUTEN

Världens vackraste sjöresa
Hurtigruten - En resa med överväldigande upplevelser. Omväxlande och storslagen natur med fjordar, fjäll, öppet hav och skyddade vikar. En resa för livet!

5-11.8 7 dagar 2.180€
16-22.8 7 dagar 2.180€

SYDAFRIKA

Upplev det bästa Sydafrika har att erbjuda!

18-30.10 13 dagar 3.980€
6-18.11 13 dagar 3.980€

Läs om alla resor på www.martinsresor.ax
eller ring mig på 0457 344 1132
eller mån-fre 9-16 på 018 23 215.

LÖSNINGSFOKUSERAD KRISTEN TERAPEUT (80 sp)

Innehåller studiematerial om Färdigheter inom psykoterapi på 30 sv. Ger behörighet att använda titeln lösningsfokuserad terapeut eller själavårdsterapeut.

Mars 2016 - februari 2018, med start 4-5.3.2016
Plats: Borgå folkakademi, Borgå

TVÅSPRÅKIGA FLERFORMSSTUDIER
Närperioderna i medeltal en gång per månad (fre-lö)

Utbildningens pris 4200 € (190 €/mån)

ANSÖKNINGSTIDEN går ut 28.2.2016.
Fritt formulerad ansökan med CV skickas till: mikko.takala@samaria.fi

Tilläggsuppgifter:
nina.wackstrom@akan.fi, 040 5687027

SAMARIA

Arr. Samaria Akademin och Akan
TILLÄGGSUPPGIFTER:
www.akan.fi, www.samaria.fi
SÖK NU!

Hedra minnet
Begravnings-tjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravnings-tjänst
P. Borg & Co 30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

Kalaslördag 6.2 kl. 11
på Tryckeriteatern, Karis

Fantasifylld folkmusikkonsert varvad med spännande påhitt och historier. Ta gärna med eget litet instrument!

Skrubblutan & Skrubblej
Folkmusik från Fantasien
konsert för barn och barnlika

Mariann Mäkelä, sång och fiol, folkinstrument
Deante Soreis-Birtin, sång, gitarr och mandolin, folkinstrument

Biljetter 5 €/pers. från Luckan Raseborg & Netticket.fi

LUCKAN
Luckan Raseborg
Torggatan 3, Karis, tfn 044-017 0176
www.luckan.fi/raseborg, öppet må-fre 9-16

folkhälsan

Hyllnings- och kondoleans-adresser

Stöd Folkhälsans verksamhet genom att använda våra hyllnings- och kondoleansadresser. Folkhälsansföreningarna säljer adresserna lokalt via butiker, banker och begravningsbyråer.

Du kan också beställa adresserna via Folkhälsans Förbund, tfn (09) 315 5613 eller adresser@folkhalasan.fi. Priset är 14 euro.

www.folkhalasan.fi

INKAST MARIA SUNDBLOM LINDBERG

Dagen är kommen

JULAFTONSMORGON med risgrynsgröt och morgonbastu. Kaffe mellan pyjamasbarn, framför Bullerbyn på tv. Promenad till gravgården. Sol, snö och evig tid. Nästan. Jag är literastlös. Det är något som skaver mitt i frost och frid. Jag skulle vilja hinna till kyrkan och sjunga men jag får ingen respons. När vi kommer in försöker jag igen: Hör ni, ska vi inte fara till kyrkan? Alla tillsammans? Det var ju kul i fjol, minns ni...?

Ingen låtsas höra. Irritationen växer våldsamt. Varför är det alltid så här? Att jag måste stå för alla traditioner? Att jag måste stå för all andlighet? Vi grälade om det senast på Lucia när alla andra, utom jag, vägrade att stiga upp klockan sex och nu var vi där igen. I den strukturlösa traditionslösheten där inget är heligt och viktigt.

KLOCKAN GÅR och tiden börjar komma emot. Även jag börjar tveka om det är värt att klä på halare, skrapa kall bil och komma sist in i fullsatt kyrka men i stället för att resignera blir jag ännu argare och går med klampande steg upp på övre våningen. Där sitter mannen på golvet i långkalsonger, bland papper och band och dricker glögg. Han är helt tydligt inte på väg någonstans. Han har till skillnad från mig julefrid och visar ivrigt att jag ska komma bredvid på golvet och packa in det sista. Men jag står. Jag står och säger allt det där om mina nonchalerade värderingar, traditioner och önskemål. Han tittar på mig, sätter ner glögg och sen säger han långsamt: Maria, för mig är det här att fixa färdigt med dig julfeels. Du fattar inte att kyrkan för mig är något helt annat än vad den är för dig. Jag har under hela barndomen fått höra av både vuxna och barn att jag är en syndare. Jag har flera gånger fått på käften för att jag har sagt "herregud". Jag har fått höra att mina föräldrar ska brinna i helvetet för att de inte läser Bibeln och att jag själv ska hamna i skärselden. Jag kan inte minnas en morgonsamling eller gudstjänst som skulle ha givit mig något annat än skuld och ångest. Så därför är julefrid för mig inte kyrkan.

JAG BARA DÖR inombords. Sätter mig mot garderoben bland etiketter och saxar och frågar varför han aldrig på tolv år har sagt något? Han har ju alltid kommit med. Alltid varit oerhört stöttande och engagerad när det gäller kyrkan. "Jag såg att det var viktigt för dig. Jag vet att din andlighet inte alls liknar den jag växte upp med men idag vill jag hellre vara här."

Det är julafton när något brister i mitt hjärta. En spricka kommer ur det att jag själv inte sett eller förstått. En krater bildas av förvivan att han, världens absolut mest rättvisa och godhjärtade människa, har blivit förnedrad och föraktad i Jesu namn. Att ett litet barn blev så kränkt. Och där mot dörren bland tejp och cellofan lovar jag mig själv att inte alltid utgå från mig när det gäller det andliga i familjen. Men jag lovar också att aldrig mera tiga när det gäller tolkningsföreträde, diskriminering och religiösa kränkningar.

Och Jesus tog min hand och skrev med snirkliga bokstäver i handflatan: Matt 7.

Maria Sundblom-Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

"Jag har under hela barndomen fått höra av både vuxna och barn att jag är en syndare."

VALMANSFÖRENING KYRKOMÖTET

Prästutrop för "För tro och kyrka"

Valet till nytt kyrkomöte och stiftsfullmäktige 9.2.2016, närmar sig. Vår valmansförening har en vision om en levande och kraftfull andlig gemenskap inom vår folkkyrka.

Vi tror och vill betona att Gud den treenige är samma allsmäktige, kärleksfulle och verksamme Gud idag år 2016 som Han var då världen skapades, då Jesus stod upp från de döda, och genom hela historien fram till denna stund.

Ett bibelord vi särskilt vill lyfta fram är från Apg 2:42-44: "De höll troget fast vid apostlarnas lära och gemenskapen, vid brödsbrytelsen och bönen. Och fruktan kom över alla, och många under och tecken gjordes genom apostlarna. Alla troende var tillsammans och hade allting gemensamt."

Vi ser att den urkristna kyrkan var bibeltrogen. Den höll fast vid läran och kämpade för den tro som en gång för alla överlämnats åt de heliga. Den levde också mycket konkret ut Guds kärlek och kraft genom tecken, under, kraftgärningar, jublande gläd-

je och en givmild och stark gemenskap.

Ibland kan det, mänskligt sett, tyckas att vår evangelisk-lutherska kyrka i Finland idag är långt från denna idealbild. Men, eftersom vi på Skriftens grund tror och bekänner att Jesus är densamme genom alla tider, och att "för Gud är ingenting omöjligt" (Luk 1:37), så menar vi att det som hände under urkyrkans tid också kan hända i vår tid.

Vi vill frimodigt förkunna och leva ut budskapet att Jesus Kristus har dött på korset, försonat våra synder, besegrat ondskan, uppstått och lever än idag. Vi tror att kyrkan har en god framtid om den förtröstar på detta fridens evangelium. Gud vill att Hans kyrka skall vara huvud och inte svans.

Därför skall kyrkan inte anpassa sig till sekulariserade värderingar, utan frimodigt våga följa Jesus i vår tid. Detta tar sig enligt oss uttryck i bl.a. att kyrkan bör värna om det av Gud instiftade äktenskapet mellan en man och en kvinna. Homosexuella är lika mycket äls-

kade av Gud som alla andra. Men vad gäller äktenskapet så finns det helt enkelt ingen biblisk grund för att göra det könsneutralt. Om kyrkan vågar gå sin egen väg och inte ängsligt vara slav åt mänskliga åsikter, kan den på ett positivt sätt få genomsyra hela samhället. Precis som det beskrivs i Apostlagärningarna att urkyrkan gjorde.

VALMANSFÖRENINGEN "FÖR TRO OCH KYRKA"

DANIEL NORRBACK,
HARRY S. BACKSTRÖM,
PETER BLUMENTHAL,
JOE BRANDT,
TORD CARLSTRÖM,
JOHAN EKLÖF,
ULF EMELEUS,
CAY-HÅKAN ENGLUND,
LEIF ERIKSON,
ALLAN FRANZÉN,
JANNE HEIKKILÄ,
BENGT LASSUS,
PÄR LIDÉN,
JAN NYGÅRD,
HENRIK PERRET,
TOMAS PORTIN,
TIMO SAITAJOKI,
BORIS SANDBERG,
TORSTEN SANDELL,
TOMI TORNERG.

EGET VAL

Anhöll aldrig om prästvigning

Erik Vikströms minne sviker honom inte. När han i insändaren i Kp 4/2016 säger att jag aldrig anhöll om prästvigning har han helt rätt. Orden jag använde i intervjun är min tolkning av situationen. Jag anhöll inte om någon prästvigning eftersom det i de diskussioner biskopen och jag förde under ett praktikseminarium på Lärkulla blev väldigt tydligt vad svaret skulle bli ifall jag skulle ha anhållit om prästvigning. Med min klart uttalade – och envisa (mitt ordval) – hållning i ämbetsfrågan skulle jag inte få någon prästvigning. Således besparade jag mig själv, biskopen och domkapitlet den säkerligen otrevliga upplevelse detta skulle ha inneburit. Nå, detta är snart 20 år gamla händelser som vid det här laget är ordentligt överspelade och inte längre något att gråla om.

Emellertid kan jag inte låta bli att reagera på Kyrkpressens val av rubrik över Vikströms insändare. Ämbetsfrågan handlar inte om kvinnosyn. Ämbetsfrågan handlar om bibelsyn.

KRISTIAN NYMAN
Esse

SKRIFTSKOLA RÄCKER

Konfirmation inget tvång

Kyrkpressens bröllopsbilaga upprepade felaktigt information som äventyrligare har förenat i motsvarande bilaga. Förkyrklig vigsel krävs av kyrkans medlemmar är skriftskolagångna, men de behöver inte vara konfirmerade som det stod i bilagan (s. 4). Kyrkoordningens krav bygger på en inre logik: först gifter sig kyrkans medlemmar och sedan skall de låta döpas sina barn och sörja för deras kristna fostran, då måste de känna till vad dopet och tron handlar om, men det finns ändå inte några direkta bekännelsekrav på dopbarnets föräldrar. (KO 5 §)

Jag har för mig att missuppfattningen grundar sig främst på uppfattningen att skriftskola och konfirmation är varandras synonym. Konfirmationen föregås alltid av en skriftskola men sin skriftskola behöver man inte avsluta med konfirmation. Skriftskola handlar om kunskap om den tro som man har blivit döpt till eller som man skall döpas till. Konfirmation är en frivillig avslutning på skriftskolan och består av trosbekännelsen, en fråga samt välsignelse och nattvarden förstas.

Alla skriftskolgångna är kanske inte (ännu) beredda att svara jakande på frågan: Vill ni med Guds hjälp visa denna tro i ert liv? Frågan är allvarig och stor men följs av en lika viktig påminnelse: Må Gud hjälpa er att hålla ert

löfte, och må han bevara er i tron på Kristus.

Annars finns det nog likheter mellan äktenskap och konfirmation: människors ofta ofullständiga löften och Guds eviga löfte om nåd och välsignelse.

TUOMAS ANTTILA
teol.mag.

SVAR

Skribenten har naturligtvis alldeles rätt i sin kommentar. Redaktionen beklagar misstaget.

VIGSEL TRADITIONER

Vem hämtar bruden?

Bästa redaktörer!

Förvånad över en text av Liisa Mendelin i bilagan Bröllop uppslaget "Steg för steg till kyrklig vigsel" i klockstapeln ÖVERLÄMNA. Om den amerikanska sedan att brudens far för bruden upp för kyrkgången och överlämnar henne till brudgummen.

ÄR detta inte den urgamla sedan. Om Far lever så är det hans uppgift om ej så kan gudfar göra det eller då brudens mor som nog är verkligen sällsynt.

Det att brudparet kommer

in tillsammans är väl snarare en ny sed.

Så anser i varje fall undertecknad gift 1952 och led-sagare till tre döttrar uppför kyrkgången.

LENNART GRIPENBERG
Helsingfors

SVAR

Vi bad en av experterna bakom Kyrkpressens frågespalt Våga fråga reda ut begreppen. Läs Jan-Erik Nymans svar på sidan 11.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Rösta i kyrkomötesvalet 9.2!

TILLSAMMANS för en medmänsklig och tjänande kyrka

Mia Anderssen-Löf **22**

Emma Audas **23**

Anders Laxell **24**

Stina Lindgård **25**

Rolf Steffansson **26**

Bo-Göran Åstrand **27**

Hittade hem till kyrkan

PÅ SVENSKA. Margareta Stenius har hittat sitt andliga hem i den finska Tomasmässan. I fastlags-söndagens tvåspråkiga mässa hoppas hon se många nya ansikten.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

– Jag tror att en del har förutfattade meningar om Tomasmässan, de kanske tror att den är ytlig, att tröskeln är ”för” låg. Men min erfarenhet är att om du går ofta i mässan blir upplevelsen så mycket större.

Det säger **Margareta Stenius**, som gått i den finska Tomasmässan i över tio års tid och hoppas på många besökare när det blir tvåspråkig mässa i Agricolakyrkan i Helsingfors.

– För mig som finlandssvensk har mässan gett mig ett nytt andligt hem-språk.

Redan tidigare har hon varit andligt flerspråkig. Hennes egen andliga resa började i tjugooårsåldern då hon studerade engelska och ville åka till England på praktik. Hon kände att hon stod vid ett vägskäl: hennes pappa hade dött, hemmet hade förstörts i en eldsvåda.

– När jag fick veta att jag fått en praktikplats på en anglikansk stifts- och retreatgård vid Leiston Abbey i Suffolk satt jag på Storkyrkans trappa med en väninna. Jag sa till henne att mitt liv är ett sådant kaos just nu, nu tar jag chansen och far till England för att se vad tron går ut på.

Hon hade vuxit upp på en bruksort, Karhula, och sällan gått i kyrkan. När hon i England fick frågor om hur man gör i kyrkan i Finland hade hon inte en aning.

– Men det som jag upplevde där var en alldeles ny värld. Där fanns en glädje och ett djup jag inte upplevt förut. Det präglade mig för resten av mitt liv. Efter det har jag aldrig behövt fråga mig om Gud finns.

Efter en period i Finland återvände hon till England, den gången till en bibelskola och ett teologiskt college i Cambridge. Om Leiston Abbey var en högkyrklig miljö blåste mer evangeliskala vindar i bibelskolan i Cambridge. Men hon trivdes lika bra där.

– Jag känner mig hemma i olika sorters andliga miljöer. I somras var jag volontär på Lintula kloster.

Andligt hem i Finland

Efter två underbara år i Cambridge jobbade hon som lärare på Åland, men sadlade sedan om och blev bibliotekarie. Margareta Stenius jobbade i många år vid infodisken på Richardsgatans bibliotek i Helsingfors och ordnade bland annat många evenemang och utställningar med målet att locka svenskspråkiga till biblioteket.

Det har inte varit helt lätt för henne att hitta ett andligt hem i Finland. På 90-talet lade hon sin andliga längtan på hyllan ett tag, men några år senare plockade hon fram den igen. Till den finska Tomasmässan hittade hon i början av 2000-talet.

– Det som fånglar mig med Tomasmässan är att den innehåller ingredienser av många olika sorters andlighet. Det var också den vision **Olli Valtonen** och **Miikka Ruokanen** och andra teo-

PORTRÄTTET PÅ Margareta Stenius som flicka fanns bland de få föremål som räddades då hennes barn-doms-hem brann upp.

loger hade då Tomasmässan kom till: att skapa en plats där det fanns rum för tystnad och mysterium, men också för personlig förbön och bikt och en känsla av den heliga Andes närvaro. Ur den ortodoxa tron adopterade man ett ”heligt kaos” med bönealtaren med ikoner och en möjlighet att komma och gå.

Då hon själv första gången deltog i en Tomasmässa uppmanades publiken att sitta tättare, så att alla skulle få rum.

– Det var en uppmaning man ganska sällan hör i kyrkan.

Inför den tvåspråkiga Tomasmässan jobbar hon för att samla finsk- och svenskspråkiga under samma tak.

– Jag brukar tänka att jag vill bygga en bro mellan dem som möter det heliga på olika sätt. Jag hoppas framför allt på tvåspråkiga familjer.

I söndagens tvåspråkiga mässa deltar hela sex svenskspråkiga präster, en av dem är biskop **Björn Vikström**. Musikgäster är **Tove** och **Jukka Leppilampi** samt **Jan Edström**. Vid sidoaltarna finns **Martin Lönnebos** Frälsarkrans och böner från Frälsarkransen.

– För mig har mässan blivit viktig också för att jag där får träffa människor i olika åldersgrupper och med helt olika bakgrund. Det berör mig att se så många lekmän som frivilligt och helhjärtat jobbar för att skapa en fin gemenskap i mässan.

Tvåspråkig Tomasmässa i Agricolakyrkan på Fabriksgatan i Helsingfors den 7 februari. Mässan börjar kl. 18, före mässan serveras soppa i kryptan. Det finns eget program för barnen. Efter mässan servering i kryptan.